113_i

Det kongelige Theaters Repertoire.

Nr. 8.

Veien til Ødelæggelse.

Priis: 26 Skilling.

Sælges hos Billet-Casereren i Theatrets Forsal, og hos Udgiveren, Ferdinand Prinzlau, boende paa Hjørnet af Fortunstræde og Admiralgaden No. 148, 2den Sal.

Kjøbenhavn.

1828.

Veien til Ødelæggelse.

Comedie i fem Acter af Holcroft.

Personerne:

Dornton.
Harry, hans Søn.
Sulky.
Silky.
Goldfinch.
Milfort.
Smith.

En Retsbetjent.
Jacob.
En Opvarter.
Contoirbetjente.
Tjenere.
En Postkarl.
Haandværksfolk.

Markører.
Frue Warren.
Sophie.
Jenny.
Mad. Ledger.
En Modehandlerinde.

(Handlingen foregaaer i London.)

Første Act. (Dorntons Huus.)

Første Scene. Dornton (alene).

Klokken er slagen to, og ikke kommen hjem endnu! — Ja, ja! — — Det er min egen Skyld! — Hr. Smith!

Anden Scene. Dornton. Smith.

Smith. Herre!

Dornton. Er Hr. Sulky kommen hjem?

Smith. Nei.

Dornton. Er De vis paa, at Harry Dornton sagde, at han kom hjem i Nat?

Smith. Ja.

Dornton. Og De veed ikke, hvor han er gaaet hen?

Smith. Han sagde mig det ikke, Herre!

Dornton (fortrædelig). Jeg spørger, om De veed det?

Smith. Jeg troer, til Newmarket.

Dornton. De troer altid det værste! — Jeg vil ikke sidde længere oppe — Sig til Folkene, at de gaae til Sengs — Og hør, skulde han tage sin Tilflugt til Dem om Penge, saa lad ham ikke faae en Guinee.

Smith. Det er godt.

Dornton. Det er ude imellem os; for Fremtiden er han ikke min Søn! Lad ham sulte ihjel.

Smith. Han handler, i Sandhed! meget ubesindigt.

Dornton (forstrættet). Ubesindigt? hvorledes? Hvad gjør han da?

Smith. Min Herre!

Dornton. Har De hørt noget, som —?

Smith (forvirret). Nei — nei, min Herre! — Intet — Intet, uden hvad De selv siger mig.

Dornton. Hvoraf veed De da, at han har handlet ubesindigt?

Smith. Han er tilforladelig et ungt Menneske med et meget godt Hjerte?

Dornton. Et godt Hjerte? — Hvor tør De komme med saadant et Forsvar for ham?

Smith. Min Herre!

Dornton. Hvor tør De sige mig saaledes imod? Er ikke hans Spillen, hans Væddeløben, Kjøren, Riden, hans Omgang med Spitsbuber, Narre, Ryggesløse og falske Spillere bekjendt?

Smith. Min Herre, jeg forsikkrer Dem — jeg —

Dornton. Men nu er det forbi. Hans Navn er i Dag, i denne Dag bleven udslettet af Firmaet. Lad hans Veksler gaae tilbage med Protest! (heftig) Alting er ude! Og læg Mærke til, ikke en Guinee! Dersom De selv laaner ham en, betaler jeg den ikke. Jeg vil ikke længer være en kjærlig Fader, der forkjæler ham! Tag Dem derfor i Agt! tag Dem derfor i Agt, siger jeg! Lad ham være saa elendig han være vil — ikke en Guinee! — Skulde De endogsaa herefter see ham tigge — ja sulte ihjel paa Gaderne, saa laaner eller giver De ham ikke saameget som en eneste Guinee.

Smith. Jeg skal nøiagtigt opfylde Deres Befalinger, Herre!

Dornton. Smith! (med Strænghed) Hvorledes? vilde De see ham sulte ihjel? — Vilde De see ham sulte ihjel, og ikke laane ham en Guinee! Vilde De, min Herre? Vilde De?

Smith. Nei, langtfra ikke, uden for at adlyde Deres Befaling.

Dornton (med Forfærdelse og Medlidenhed). Og kunde nogen Befaling retfærdiggjøre Dem, naar de stod og saae paa, at et stakkels ulykkeligt ungt Menneske, forskudt af sin Fader, forladt af sine Venner, sultede ihjel?

Smith. Det har ingen Nød, Herre.

Dornton (med Afskye ved denne Tanke). Jeg siger Dem, at det vil skee! Han skal sulte ihjel! Jeg vil aldrig mere ansee ham for min Søn: og jeg er vis paa, at naar jeg har slaaet Haanden af ham, vil hele Verden ogsaa gjøre det! (næsten i Taarer) Ja, ja! han er født til at være et usselt elendigt Udskud.

Smith. Jeg haaber, Herre, at han endnu vil blive en flink Mand.

Dornton. Vil! Der er ingen ung Mand saa flink, saa smuk, og med et saa ædelt Udvortes i hele Landet, ja ikke i hele Verden.

Smith. Jeg mener en værdig, god Mand!

Dornton. Hvorledes kan De mene

saadant noget? Det Selskab han søger, kunde fordærve en Helgen.

Smith. Naar De blot vil sige mig, hvad De ønsker, jeg skal gjøre, saa vil jeg bestræbe mig at handle som en troe Tjener.

Dornton. Jeg veed, De er en troe Tjener, Smith. (tager hans Haand) Det veed jeg, De er — men De — De er ikke Fader.

Tredie Scene.

Dornton. Sulky (kommer ind, idet Smith gaaer ud).

Dornton. Nu vel, Hr. Sulky, har De hørt noget til ham?

Sulky. Ja.

Dornton (overmaade utaalmodig). Og det er? — Noget trøstende, noget godt?

Sulky. Nei.

Dornton. Nei? — Nei, siger De! — Hvor er han? Hvad foretager han sig?

Sulky. Det veed jeg ikke.

Dornton. De veed det ikke? De har Deres Glæde af at pine mig, min Herre! De har Deres Glæde af pine mig.

Sulky. Hum!

Dornton. Siig mig for Himlens Skyld, hvad De har hørt.

Sulky. Jeg har min Glæde af at pine Dem.

Dornton. Befrie mig fra min Smerte, hvis De ikke er en Tiger, befrie mig fra min Smerte!

Sulky (tager uvilllig en Avis op af Lommen). Der, læs!

Dornton. Død?

Sulky. Endnu værre.

Dornton. Himlen bevare mig! — Hvor? hvad?

Sulky. Den første Artikel i Nyheds-anmeldelsen. Den første Linie med store Bogstaver.

Dornton (læser). "Den yngste Compagnon af det store Bankerhuus, ikke en Fjerdingvei fra Posthuset, har igjen i Nøsmarket tabt henimod 10,000 Pd." (Opholdt) Det kan ikke være mueligt.

Sulky. Hum.

Dornton. Hvorledes, kan det?

Sulky. Ja.

Dornton. Hvor veed De det? Hvad Beviis har De for, at det ikke er Løgn.

Sulky. Hans egen Haand.

Dornton. Hvordan?

Sulky. Vexler paa tre Dages Sigt til Beløbet af den fulde Summa, ere alt blevne præsenterede.

Dornton. Og accepterede?

Sulky. Ja.

Dornton. Men — Hvordan! — Var De gal, Hr. Sulky? Var De gal?

Sulky. Jeg vil snart blive det.

Dornton. Er hans Navn ikke slettet ud af Firmaet?

Sulky. De vare daterede to Dage i Forveien.

Dornton. Mit Huses Credit begynder at vakle.

Sulky. Kan den andet?

Dornton. Hvad Virkningen af en saadan Bekjendtgjørelse vil være, kan jeg ikke sige.

Sulky. Det kan jeg — Undergang.

Dornton. Er det Deres Alvor, min Herre?

Sulky. Jeg har ikke Lyst til at lee — En Strøm af Fordringer, Pengemangel, Skjændsel, Bankerot —

Dornton. Virkelig, Hr. Sulky, De —

Sulky. Ja, jeg veed, jeg fornærmer Dem. Jeg blev opfødt i Deres Huus, De behandlede mig med Ømhed, jeg tjente Dem troe, og De tog mig i Compagnie med Dem. Troe ikke, at det er min Fremtid jeg frygter for. Nei, jeg kan igjen sidde ved Pulten. Men De! De! Den første Kjøbmand i den første Handelsstad paa Jorden, Deres Navn i Aviserne? Var det blot mit, saa vilde jeg lee deraf. Hvad er jeg? Hvem bryder sig om mig?

Dornton. Hvor er den nederdrægtige —? (falder) Hr. Smith! Thomas! William!

Fjerde Scene.

De Sørrige. Smith.

Dornton. Kald alle Folkene sammen, Hr. Smith, Contoirbetjentene, Tjenerne, Pigerne, allesammen! Siig Dem, at deres unge Herre er en Slyngel!

Smith. Meget vel.

Dornton (hvis Drede kommer tilbage). Min Herre! beed dem slaae Døren i for hans Næse! Den første, som nogensinde lader ham sætte sin Fod her i Huset, vil jeg jage paa Porten.

Smith. Meget vel.

Dornton. Meget vel? Fanden i Volk med Deres: Meget vel! Jeg siger Dem, at det er ikke meget vel, min Herre. Han skal sulte ihjel, dø, opraadne paa Gaden! Er det meget vel?

(Dornton og Smith gaaer.)

Sulky. Han har et ædelt Hjerte. En øm Faders Hjerte. Drengen var et vakkert ungt Menneske. Men han har fordærvet ham, og nu kives han med sig selv og hele Verden, fordi han hader sin egen Daarskab! (Der høres banke langt borte paa Gadedøren.) Saa! her har vi den unge Herre, som kommer hjem. (Det banker igjen.)

Femte Scene.

Sulky. Dornton (efterfulgt af sine Folk).

Dornton. Ikke af Stedet. Har I

Jeres Liv kjært, saa gaae ikke til Døren! Ere alle Skaaberne for og Dørene lukket i Laas? (Det banker.)

Folkene. Ja.

Dornton. Bryd Jer ikke om hans Banken! Gaae paa Øieblikket allesammen til Sengs, og lægger Jer trygt til at sove! — Han skal sulte ihjel paa Gaden! (Det banker igjen.) Hent mig mit Gevær! Skynd Jer! (De gaae alle.)

Sjette Scene. (Gaden udenfor Huset.)

Harry Dornton. Milfort. Postkarlen. Dornton (i Huset).

Postkarlen. Vi kjøre alt hvad Remme og Tøi kunde holde, naadige Herre.

Harry (banker). Det veed jeg. Havde Du været mindre rundhaandet med Din Pidsk, vilde Du have været en halv Krone rigere. Din næste Forfremmelse burde være, at blive Trommeslager eller Profos.

Postkarlen. Det er vel lidt, naadige Herre!

Harry. Gaae Din Vei: jeg gier ikke mere. (Banker. Postkarlen gaaer.)

Dornton (lukker Vinduet op, og viser Geværet. Sully staaer bag ved ham). Bank igjen, Din Slyngel, saa skal Du have den hele Ladning i Dinene, Skurk!

Harry. Saa! jeg formodede nok, Papa var i sit onde Lune.

Milfort. Du har ogsaa selv lidt Skyld deri.

Harry. Det er sandt. (til sin Fader) Kjære Fader! betænk Følgerne af at ligge ude hele Natten.

Dornton. Gaae, Ryggesløse!

Harry. Slette Fruentimmer, Fader! Taage, Natteluft!

Dornton. Vil Du gaae Din Vei.

Harry. Raadstuen, Lommetyve, Mordere!

Sulky. Kom, kom, Herre! (lukker Vinduet.)

Milfort. Vi komme ikke ind.

Harry. Bah! Hvor lidt Du kjender min Fader! Døren bliver aabnet inden femten Secunder.

Milfort. Er det et Ord? Jeg vædder 100 Pd.

Harry. Det er et Ord — et Ord! (De tage deres Hatte op, og Døren aabnes.) Jeg vidste nok, Du tabte. Hvit eller dobbelt: at vi finde Bordet dækket, og Maden paa Bordet.

Milfort. Nei — det skeer ikke. (De gaaer ind.)

Syvende Scene. (Det forrige Værelse.)

Harry Dornton. Milfort. En Tiener.

Tjeneren. Den gamle Herre, er heftig opbragt.

Harry. Det veed jeg.

Tjeneren. Han er gaaet ned, for at jage den Tjener paa Porten, som lukkede Dem ind.

Harry. Er han det? Saa gaae Du hen, og luk Din Kammerat ind igien.

Tjeneren. Det tør jeg ikke, Herre.

Harry. Saa maa jeg. (han gaaer)

Tjeneren. Han spurgte, hvem der var med den unge Herre.

Milfort. Saa?

Tjeneren. Og da han hørte, det var Dem, Herre, blev han ti Gange mere rasende. (Tjeneren gaaer.)

Ottende Scene.

Milfort. Harry (kommer ind).

Harry. Naar Enden er god, er alting godt. Jeg har tabt forbandet meget paa denne Reise, Milfort.

Milfort. Jeg sidder i det for 150 Pd.

Harry. Og jeg er ude af det med 10,000 Pd.

Milfort. Jeg troer, jeg gjorde bedre i, at undgaae Din Fader for det første.

Harry. Det troer jeg ogsaa. Papa anseer Dig for min Forfører, for Aarsagen til min Ødelæggelse.

Milfort. Og da jeg er i hans Gjeld, saa bilder han sig ind, at kunne omgaaes mig uden Complimenter.

Harry. Nei, for Fanden Jack, lad ham vederfares Ret! Han er ikke vred for de Penge, Du har faaet hos ham, men for de slette Raab, han troer, Du giver mig.

Milfort. Jeg hører, han truer mig med Arrest.

Harry. Ja, han har tusende Gange truet at slette mit Navn ud af Firmaet, og at gjøre mig arvels.

Milfort. Oh, hans Trudsler imod mig, have været meget alvorlige.

Harry. Hans Trudsler imod mig ligeledes!

Milfort. Kommer Du i Boldhuset i Morgen?

Harry. Nei.

Milfort. Hvad, vil Du ikke see det store Partie?

Harry. Nei.

Milfort. O, jo vist vil Du!

Harry. Nei. Det er min faste Beslutning.

Milfort. Ja, i Nat: I Morgen vakler den.

Harry. Nei. Det er høi Tid, Jack, at blive klog.

Milfort. Ha, ha, ha! Min Plan er lagt; jeg skal snart være uden Gjeld.

Harry. Hvor vil Du faae Penge fra?

Milfort. Ved klog Beregning i Spil!

Harry. Ha, ha, ha!

Milfort. Jeg har taget min Beslutning. Hver mangen Mand af Rang og

Stand, som har tabt sin Formue, har ikke faaet den dobbelt igjen!

Harry. Og meget ærefuldt?

Milfort. Hvem tvivler om det?

Harry. Ha, ha, ha! Ikke et Menneske! — ikke et Menneske!

Milfort. Men sig mig, Harry, hvad er det, Du finder saa tiltrækkende hos min salig Faders forelskede Enke?

Harry. Ha, ha, ha! Hvad, Enken Warren?

Milfort. Hun bilder sig ind, og fortæller endog, at Du vil gifte Dig!

Harry. Gifte mig? med hende? En 40 Aars Coquette, som paa det latterligste efteraber en ung Piges Væsen! fjantet, forfængelig og naragtig! Og gifte sig? væmmelige Tanke! Du philosopherede underveis, da vi kjørte, over en Posthestes Tilstand —

Milfort. Nu?

Harry. Jeg vilde heller være en Posthest, ja selv den Kjeltring, som kjører Posthesten, end den lumpne Ting, som Du har tænkt Dig!

Milfort. Hvorfor gaaer Du da saa tit derhen?

Harry. Fordi jeg ikke kan blive derfra.

Milfort. Hvad, er det hendes Datter Sophie?

Harry. Elskværdige, fortryllende Uskyldighed!

Milfort. Er den stakkels lille Glut indtaget af Dig?

Harry. Jeg maatte være halv fra Forstanden, om jeg ikke troede, at hun var det, dog nødes jeg næsten til at haabe, hun ikke er det!

Milfort. Hvorfor?

Harry. Hvilket Spørgsmaal! Er jeg ikke en udsvævende Krabat, og efter al Sandsynlighed ødelagt. — Min Fader kan ikke engang bære over med den sidste dumme Streg! — Nei! — Aa!

Milfort. At min Faders Testamente er kommet bort, og at Vidnerne, der vare overværende derved, holdt dets Indhold saa hemmeligt, ere besynderlige Omstændigheder!

Harry. Ved hvilke Enken triumpherer. Og da Du er et uægte Barn, som af Lovene er overladt til at dø af Sult, saa er hun meget villig til at adlyde saa vise Love.

Milfort. Hun nægter endog at betale min Gjeld.

Harry. Og den værdige Aldermand, Din Fader, da han i det sydlige Frankrig var bleven overfaldet af Døden, gjør omhyggelig sit Testament, og siden skjuler det ligesaa omhyggelig paa et Sted, hvor det ikke er at finde; eller betroer det i en egennyttig Skurks Forvaring, som har brevet Handel dermed med Enken. See! her kommer den formeente Executor af det formeente Testament.

Niende Scene. De Forrige. Sulky.

Harry. Hvorledes befinder min dyrebare Hr. Sulky sig?

Sulky. Meget slet.

Harry. Virkelig? det gjør mig meget ondt! Hvad er Aarsag til Deres Ildebefindende?

Sulky. De.

Harry. Ha, ha, ha!

Sulky. Ødelæggelse, Bankerot, Skjændsel!

Harry. Den gamle Vise.

Sulky. Efter en ny Melodie.

Harry. Ha, ha, ha!

Sulky. De er —

Harry. Hvad, min gode Knurrepotte?

Sulky. En ung Herre efter Moden.

Harry. Det veed jeg.

Sulky. Og ødelagt paa Moden.

Harry. Nei, jeg har en Fader.

Sulky. Som ligeledes er ødelagt.

Harry. Ha, ha, ha! Er Banken i England ødelagt?

Sulky. Jeg siger ødelagt. Intet uden et Mirakel kan redde Huset. Fortunatus's Pung forslog ikke for Dem.

Harry. Nei; den indeholdt kun Guineer. Jeg maa have Bankosedler, Verler og Papiir.

Sulky. Saadan en Frækhed er utaalelig. I de sidste fem Aar, min Herre, har De kjørt mere rasende løs paa Deres Undergang, end —

Harry. End en Ambassadeurs Vogn paa en Fødselsdagsaften. Jeg saae, De stammede for at finde en Lignelse.

Sulky. Min Herr —!

Harry. Ungdommen sætter sig paa Bukken, griber Tømmen, og kjører — hu, hui — over Hals og Hoved afsted i Mørke. Lidenskab og Ubesindighed blusse foran, forvilde Kubsken, blender og forblinder Fodgjængerne. Klogskab, Forsigtighed og Dyd kjøres omkuld og lemlæstes; og tilsidst viser Angeren, som den nølende Tjeners Fakkel, os Farer, naar vi ikke mere kunne undgaae dem.

Sulky. Deres Navn er udslettet af Firmaet. Det var mig, som raadte dertil.

Harry. Det var en stor Godhed af Dem, Hr. Sulky.

Sulky. Omsider har Deres Fader taget den Beslutning.

Harry. Ha, ha, ha! Troer De det?

Sulky. Det vil De faae at see. (til Milfort) Og hvad bragte Dem herhid, min Herre?

Milfort. En Chaise med fire Heste for.

Sulky. Den burde have bragt Dem

paa et sikkrere Sted. Naar tænker De at betale Deres Gjeld?

Milfort. Naar min Faders Executor formaaer Enken Warren til at være retfærdig mod mig.

Sulky. Og paa hvad Maade skulde jeg formaae det?

Milfort. Og paa hvad Maade skal jeg betale min Gjeld?

Sulky. De burde være mere beskeden, end saa uforskammet at komme her og trodse en af Deres fornemste Creditorer, efter at De har ødelagt hans Søn ved Deres slette Raad.

Harry. Ha, ha, ha! Troe ikke et Ord deraf, min gode Brumbasse! Jeg ødelagde mig selv, jeg behøvede ingen Raadgiver.

Milfort. Min Fader døde umaadelig riig; og skjøndt jeg er, hvad Lovene kalde uægte, burde jeg ikke sulte ihjel.

Sulky. De har eiet 4000 Pd., og er i 5000 Pd. Gjeld.

Milfort. Ja takket være de, som betroe unge Drenge i tusindviis.

Sulky. De vilde gjøre det samme nu, da De troer om Dem selv, at De er en Mand.

Milfort (bestemt). Paa min Ære! det vilde jeg ikke!

Sulky. Havde De bevogtet Enken hjemme, og ikke galopperet efter en Sværm af Spillere og Lommetyve, havde De maaskee beviist Dem selv større Tjeneste.

Milfort. Paa hvad Maade, min Herre?

Sulky. Deres afdøde Faders Testament er fundet.

Milfort. Fundet?

Sulky. Jeg har faaet et Brev, hvoraf jeg erfarer, at det omsider er opdaget, omhyggelig forvaret i en hemmelig Skuffe, og det nu er en heel Maaned siden en Herre fra Montpellier, som reiste til England, har været det betroet. Men en saadan Herre har endnu ikke ladet sig see.

Milfort. Om det skulde være falden Enken i Hænderne! —

Sulky. Som jeg formoder det er! — De er et Par vakkre unge Herrer! Men vogt Dem! Ulykken følger Dem i Hælene! Hr. Dornton har gjort det Løfte, at hævne sig paa Dem begge, og det med Rette. Han har endnu ikke lagt sig; og om De har Driftighed nok til at see ham i Øinene, vilde jeg bede Dem at blive, hvor De er.

Milfort. Jeg ønsker hverken at fornærme, eller at blive fornærmet. (gaaer.)

Tiende Scene.

De Forrige, uden Milfort.

Sulky. Beed De vel, min Herre, at Deres Fader jog den stakkels Karl paa Døren, som var saa medlidende at lukke Dem ind.

Harry. Ja; og min Fader beed, at jeg igjen, ligesaa medlidende, aabnede Døren for den stakkels Karl.

Sulky. Meget vel! Deres Rygte voxer daglig —

Harry. Det glæder mig at høre.

Sulky. Hm! Saa De maaskee selv har sat Dem i Aviserne?

Harry. I Aviserne? hvad? hvor?

Sulky. I St. James Aftenblad.

Harry. Jeg?

Sulky. Anmeldt det nøiagtige Beløb —

Harry. Af mit Tab?

Sulky. Ja — De betrøder enhver Vei til Rygte, enten den er reen eller skiden.

Harry. Vel talt! — Vær vittig, naar De kan. De maa være spidsfindig, om det saa skulle ud af Deres Sidebeen. Men jeg holder desmere af Dem derfor, De er ærlig. De er min Spansk-peberædike, og et Stænk af Dem er excellent.

Sulky. Godt, min Herre! naar De kjender Deres egne Sagers Tilstand, og i hvad Tilstand De har bragt Huset, vil De maaskee faae mindre Lyst til Latter.

Harry. I hvad Tilstand jeg har bragt Huset? Ha, ha, ha!

Ellevte Scene.

De Forrige. Dornton (med Aviserne i Haanden).

Dornton. Ret saa, min Herre!

Harry (bukker). Det glæder mig at see Dem.

Dornton. Du er da der, efter at have brudt ind i mit Huus ved Nattetider? — Og her er Du, (pegende paa Aviserne) efter at have ødelagt mig og mit Huus, ved Din ubesindige Ødselhed! Er Du ikke en Slyngel?

Harry. Nei, jeg er blot en Daare.

Sulky. God Nat, mine Herrer.

Dornton. Bliv, Hr. Sulky. Jeg beder Dem, bliv her, og vær et Vidne til, at jeg høitidelig frasiger mig ham og hans Laster.

Sulky. Det har jeg tusinde Gange været Vidne til.

Dornton. Men dette er den sidste Gang. — Er Du ikke en Slyngel, siger jeg?

Harry. Jeg er Deres Søn.

Dornton (kalder). Hr. Smith! Bring mig Documenterne.

Tolvte Scene.

De Forrige. Smith (med Papirer).

Dornton. Du nægter da ikke, at Du er en uforbederlig Ødeland?

Harry. Jeg nægter ingen Ting.

Dornton. Et Saar, en Vorte, en Plet, et Stænk paa Naturens Ansigt.

Harry. Et Stænk som kan afvaskes.

Dornton. En evig Modsigelse, et forfalsket Gjeldsbevis, til at bedrage Næsten med, et Misfmask af Naragtighed; Dit Hoved, Dit Hjerte, Dine Ord, Dine Handlinger, er altsammen Slidder Sladder, usammenhængende og uforstaaelige for Dig selv, urimelige og fornærmende for andre.

Sulky. Hvirvelvinden begynder at reise sig.

Harry. Jeg er alt hvad De behager.

Dornton. Aldrig undersøge Verler, kjøbe alting paa Credit, og aldrig spørge om Prisen paa nogen Ting! Du følte hos Dig selv, at Du var svag nok til at ønske Dig Legetøi, som Du ikke trængte til, at Du higede efter Forlystelser, Du ikke kunde nyde; og dog havde Du ikke den Driftighed at adlyde den sunde Menneskeforstands kloge Forskrivter; og Du maatte endnu lægge Spillelysgens affkyelige Last til Dine andre ødelæggende Daarskaber.

Harry. Disse Ting ere lettere gjorte, end de lade sig forsvare.

Dornton. Men her, (til Sulky) fly mig Documentet! Compagnonerne have alle været sammenkaldede. See her, min Herre! Deres Navn er formelig bleven udstrøgen.

Harry. Compagnonerne ere meget artige.

Dornton. Den Mistillid der er opstaaet imod Firmaet formedelst et af Medlemmernes bekjendte Udsvævelse, de uhyre Summer, Du har trukket, denne Anmeldelse, det Overløb, den vil foraarsage Huset, hele Byens Forbauselse. —

Harry (halv sagte). Altsammen meget skrækkeligt, og noget af det meget sandt.

Dornton (hastig). Om jeg skulde være saa lykkelig at overleve den Storm, Du har voldet, skal det ikke være for at understøtte en Ødeland, eller for at belønne en Spiller! — Du er gjort arveløs! — Løs! (Smith gaaer.)

Harry. Deres Ord er saa godt som Bankens.

Dornton. Jeg vil ikke længere agere den taabelige Fader, og fortrylles af Dine Kunster.

Harry. Jeg har aldrig kjendt nogen Kunst, undtagen den eneste, De lærte mig.

Dornton. Jeg lærte Dig! Hvilken? Skurk! hvilken?

Harry. Den at elske Dem.

Dornton. Elske mig!

Harry. Af mit inderste Hjerte!

Dornton (forglemmer sin Høflighed). Hvordan kan Du sige, Harry — Affkum vilde jeg sige, at Du elsker mig?

Harry. Jeg vilde virkelig være et Affkum, om jeg ikke gjorde det.

Dornton (strider med sine Følelser). Harry! Harry! — Nei, gid jeg blive Dødsens, om jeg gjør! — Du er en foragtelig —

Harry. Det ved jeg, at jeg er.

Dornton (i det han gaaer). Og jeg vil aldrig mere tale til Dig.

Harry. Sig mig god Nat, min Fader. Hr. Sulky vil sige mig god Nat, og De er min Fader! — God Nat Hr. Sulky.

Sulky. God Nat. (gaaer.)

Harry. Kom —

Dornton (strider med sin Følelse). Jeg vil ikke! — dersom jeg gjør det —

Harry. Bebreid mig mine Daarligheder, udslet mit Navn, gjør mig arveløs, jeg fortjener det altsammen, og mere end det — men sig: god Nat, Harry!

Dornton. Jeg vil ikke! — jeg vil ikke! — jeg vil ikke! —

Harry. Fattigdom er en Vagatelle; den kan man fløite bort — men Uvenskab —

Dornton. Jeg vil ikke.

Harry. Sove i Uvenskab? Og hvo kan sige, hvor trygt? — Kom! God Nat.

Dornton. Jeg vil ikke! jeg vil ikke! (løber ud.)

Harry. Siger De det? — Nu godt, min ædle Fader! jeg er virkelig en Skurk!

Dornton (kommer ind igjen). God Nat! (gaaer.)

Harry. God Nat! og Himlens evige Velsignelse være over Dem! Ak! (gaaer.)

Anden Act. (Enken Warrens Huus.)

Første Scene. Jenny og Mad. Ledger.

Jenny. Jeg siger Dem, gode Kone! jeg kan ikke gjøre noget for Dem.

Mad. Ledger. Lad mig bare komme til at tale med Frue Warren.

Jenny. Og skaffe mig selv en Næse. Nei det gjør jeg ikke.

Anden Scene.

De Forrige. Sophie (kommer hoppende ind).

Sophie. Ah! Jenny! Min Mama er derinde midt imellem en heel Forsamling af Modehandlerinder, Dameskræddere, Galanteriehandlere, Silkekræmmere, Knipslingsfabrikører, Fjermagere og — og hele Verden, for at raadføre sig med dem om den lette Sorg.

Jenny. Jeg veed det.

Sophie. I Morgen er det 6 Maaneder siden min Stedfader døde og hun har saa travlt med at besale, at alt Tøiet skal bringes her hjem i Eftermiddag, for at

hun kan passe det i Dag. Jeg troer, hun vil love i sine nye Klæder. —

Jenny. Hvor De tager paa, Frøken.

Sophie. Hvad vilde min gode Grandmama sige, om hun saae hende? Hun holder jo endogsaa mere af Stads, end jeg.

Jenny. De holder vist ikke af Stads, Frøken.

Sophie. Jo vist gjør jeg! Jeg kan ikke begribe, hvorfor hun ikke vil lade mig sætte mit Haar paa Moden med store Bukler. Jeg er vis paa, jeg er gammel nok! Jeg bliver 18 Aar til Paasse om Natten Klokken 12, og dertil er kun 9 Maaneder og 2 Dage. Siden hun saa gjerne vil gaae med Slæb og Fjer og store Bukler og saadanne Narrerier, for at ligne en ung Pige, hvorfor maa jeg da ikke ogsaa gaae med Atlasses Kjole og Guldspænder og skotsk Kappe, for — at ligne en Dame.

Jenny. Det er meget sandt, hvad Deres Mama siger, Frøken! De er bleven fordærvet af Deres gamle kjerlingagtige Grandmama i Gloucestershire.

Sophie. Nei, Jenny, jeg taaler ikke, at Du skjælder min gode Grandmama ud, om saa den hele Verden sagde, at den inderlig gode Sjel vilde forderve mig.

Jenny. Og nu har Deres Mama ladet Dem hente til Byen, for at fuldende Deres Eddecation.

Sophie. Ja, hun begyndte strax den allerførste Dag. Der blev sendt Bud efter den Madamme, der syer Snorliv, for at hun skulde indpine mig om Livet, til Skoemageren, for at sammenpresse mine Fødder, Frisøren, for at brænde mit Haar, Juveleren for at bore Huller i mine Øren, og Tanddoctoren for at file mine Tænder.

Jenny. Oh! De kom ogsaa hertil som en Tyrk. (til Mad. Ledger) Hvad, er De endnu ikke gaaet, Madam?

Sophie. Men Jenny, hvor kan Du være saa uartig imod Folk? Hvad vil denne gode Kone?

Jenny. Oh! ikke uden Tiggerie!

Sophie. Er det alt? See der, (tager i Lommen) giv hende denne halve Krone, og gjør hende riig.

Jenny. Riig — jo jeg takker!

Sophie. Hvad, er det ikke nok? Det gjør mig ret ondt, at jeg har givet alle mine Penge ud i Gaar! Jeg gav dem ud for Stikkerie, Kager, en Canariefugl, og en Poppegoie! Men jeg haaber, at De er ikke meget, meget fattig?

Mad. Ledger. Min Mand har tjent den salig Aldermand i 25 Aar. Hans Herre lovede at sørge for ham; men hans ubarmhjertige Enke kan taale at see paa, at han syg og elendig bliver bragt ind i et Plejehuus.

Sophie. Gud bevare os! — Bie! — Bie lidt! (løber ud) De maa ikke gaae bort.

Tredie Scene.

De Sorrige. Sulky.

Sulky. Hvor er Hendes Frue, Pige?

Jenny. Mit Navn er Jenny Cocket, min Herre.

Sulky. Hvor er Hendes Frue?

Jenny. Hun har Forretninger, min Herre.

Sulky. Beed hende komme ned — Nøl ikke, gaae, og sig til sin Frue, at jeg maa tale med hende.

Jenny (sagte). Hm! Hr. Suurmule. (gaaer)

Fjerde Scene.

De Sorrige. Sophie (kommer ind med stor Glæde).

Sophie. Jeg fik det! Her! tag det, gode Kone; gaae hjem og vær lykkelig! Tag det, siger jeg. (giver hende en Pung.)

Sulky. Hvem er det? Mad. Ledger! hvorledes lever Deres værdige Mand?

Mad. Ledger. Ak, min Herre! slet nok: han maa næsten sulte ihjel paa sin gamle Alder.

Sulky. Hvorledes? Sulte ihjel?

Mad. Ledger. Enken nægter at gjøre noget for ham.

Sulky. Hm!

Mad. Ledger. Tjeneste, Alderdom og Ærlighed ere usle Anbefalinger hos Overflødighed, Velstand og Frue Warren.

Sulky. Hm!

Mad. Ledger. Jeg hører, at De, min Herre! er Executor af den salig Aldermands Testamente?

Sulky. Det kan jeg ikke sige.

Mad. Ledger. De kan maaskee være ifstand til at tjene min Mand?

Sulky. Jeg veed det ikke — Hvorom alting er, saa hils ham fra mig. Han skal ikke sulte ihjel, sig ham det.

Sophie. Nei, men tag imod dette saa længe.

Sulky. Ja tag det, tag det. (Mad. Ledger gaaer meget rort bort.) Og hvem er De, min barmhjertige Froken?

Sophie. Jeg, min Herre? Oh! jeg — jeg er min Grandmamas Datterdatter.

Sulky. Hm!

Sophie. Sophie Freelove!

Sulky. Ah! — Enkens Datter med hendes første Mand?

Sophie. Ja, min Herre.

Femte Scene.

De Sorrige. Jenny.

Sulky. Hvor er Hendes Frue?

Jenny. Nu kommer hun, min Herre. — Hvorledes? De har skjaalen Deres Mamas Pung, Froken?

Sophie. Jh! det maa Du ikke sige. Jeg løb bare bort med den! Hun stod og handlede om nogle indsmuglede Knipliinger med en af Dine Bekjendtere, og jeg troede, at jeg kunde bruge hendes Penge med større Fordeel.

Jenny. Uden hendes Tilladelse?

Sophie. Ja vist! Jeg vidste, at jeg albrig havde faaet hendes Tilladelse til at gjøre det Brug af dem, jeg gjorde.

Jenny. See, der kommer Deres Mama.
(gaaer.)

Sjette Scene.

De Forrige. Enken (i en fantastisk, yderegtig Morgendragt, omgiven af Modehandlerinder, Galanterievræmmere, Bundtmagere, Hattemagere o. s. v., med deres Bud og Æsker; alle tale, naar de komme ind).

Enken. Saa at de ganske vist ikke vil forglemme min Chapeau a la Sonntag, Hr. Mincing? Og De vil gjøre et delicat Valg af Fjerene? Ja — jeg veed, Hr. Mincing, at De er en fortræffelig Mand! — Og at De lader mig faae min Kjole a la Paris Kl. 9 i Morgen Formiddag, Mad. Tiffani?

Mad. Tiffani. Bestemt Kl. 9, Frue.

Sulky. Naar De faaer et Øieblik Tid, Frue —

Enken. Vær rolig, Busfemand; forstyr mig ikke! — Og min Fløielskaabe, og mine Lyonnerhandsker. Og sæt fire Rader Perler om min Turban.

Mad. Tiffani. Meget vel, Frue.

Enken. Og De vil allesammen komme præcise Kl. 9?

Alle. Vi skal alle være her.

Enken. Og forglem ikke den hvide Hermelins Palentin, og den sorte Nævefindsmuffe, og det kamschatkaske Foerværk, De talte om. Og, og, og — Nei, nei — nu kan de alle gaae; — nu kan jeg ikke huske noget mere — Imorgen vil jeg huske paa mere.

Alle. Jeg takker — Meget forbunden — Deres Naades Tjenere!
(de gaae alle.)

Syvende Scene. De Forrige.

Enken. Hvad var det, De vilde sige, Hr. Sulky? Siig Barn, hvad har Du gjort med min Pung?

Sophie. Givet den bort, Mama.

Enken. Givet den bort, Glut?

Sophie. Ja, Mama.

Enken. Givet min Pung bort! Til hvem? For hvad?

Sophie. Jh Mama — alene — alene for at frelse en fattig Kone fra at sulte ihjel!

Enken. Jeg forsikkrer Barn, at Din Bedstemoder har ganske fordærvet Dig.

Sulky. Ikke ganske, Frue! hun har overladt til Dem at fuldføre det.

Enken. Hvad var det, De sagde, Hr. Sulky?

Sulky. De vil ikke tillade mig at sige noget, Frue.

Enken. De veed, at De er en forskrækkelig besværlig Mand, Hr. Sulky! Jeg har tusinde Ting at huske paa, og kan ikke taale at plages med Overhæng. Det trætter min Forstand! Altsaa beder jeg, De vil fremføre dette Deres høist nødvendige Grinde i et eneste Ord. Hvad forlanger De?

Sulky. Retfærdighed.

Enken. Hvad vil De sige dermed? — Troer De, at jeg sidder i Retten?

Sulky. Ja, i uttallige Daarligheders!

Enken. De er en sæl Vildmand, Hr. Sulky! Og for hvem forlanger De Retfærdigheb?

Sulky. Deres salig Mands Søn, John Milfort.

Enken. Jeg beder, taal nu ikke mere til mig! De er en Mand, der holder meget af, at trænge sig ind i andres Sager. De forstyrrer ganske mine Ideer! Jeg kan ikke tænke paa noget behageligt eller alvorligt, naar De er tilstæde.

Sulky. Vil De høre mig, Frue?

Enken. Jeg kan ikke! Jeg kan tilforladelig ikke! Det er en modbydelig Gjenstand!

Sophie. Nu, Mama! hvor kan De være saa streng mod min Broder Milfort?

Enken. Din Broder, Barn? — Landsbyeopdragelse! — hvor tit har jeg ikke sagt Dig, Glut, at han ikke er Din Broder!

Sophie. Jh men, Mama, han var Deres Mands Søn!

Enken. Ja, hans — fy! — afskyelige Ord! — Din Broder?

Sophie. Ja det er han — for han er ulykkelig.

Sulky. Hm!

Enken. Og vilde De nu — De, som gjør Fordring paa at være en meget klog — en latterlig Slags Person ønske at see mig sætte min stakkels, elskede, døde, gode Mands Velfærd overstyr paa Hr. Milfort, og hans ryggesløse Selskabsbrødre?

Sulky. Nei, det vilde jeg sandelig ikke, Frue, endskjøndt den Ryggesløse, som De er forelsket i, tilfældigviis er en af dem.

Enken. Ha, ha, ha! Oh det uhyre! jeg forelsket! — De har ingen Øine, Hr. Sulky! (gaaer op og ned og bryster sig) De er virkelig blind! Men jeg veed nok, hvem De mener.

Sulky. Jeg mener den unge Dornton, Frue.

Enken. Rigtig, det gjør De ogsaa —

hvem kunde De ellers mene? — Skjønne Yngling! fortryllende Tanke!

Sophie. Jeg er vis paa, Hr. Sulky, at den unge Hr. Dornton er ingen Ryggesløs.

Sulky (med Eftertryk). Er De vis paa det?

Sophie. Ja, det er jeg.

Sulky. Hum!

Sophie. Og det er meget uanstændigt, i Sandhed meget uanstændigt, at sige, at han er min Mamas Elsker.

Sulky. Hum!

Sophie. Forbi han er en tækkelig, smuk ung Herre, og De veed, at Mama er — Enken. Jeg beder Glut, lad Din Tunge løbe lidt mindre.

Sophie. Hvorfor, Mama! De veed jo selv, at De er altfor gam —

Enken. Gaae op paa Dit Kammer, Barn!

Sophie. Det er jeg vis paa, Mama. Jeg siger, at det er meget uanstændigt, at kalde den unge smukke Hr. Dornton Deres Elsker! (ho, per ud.)

Ottende Scene. De Forrige.

Sulky. De bliver rød.

Enken. Rød? virkelig? — Rød? Ha, ha, ha! De er en meget snurrig Fyr, Hr. Sulky! — Blive rød over et Barns Snak?

Sulky. Som er Deres Medbeilerinde?

Enken. Ha, ha, ha! Min Medbeilerinde? — den stakkels Glut! — Min Medbeilerinde? — Men jeg har et Grinde for Dem! Naa! læg nu Deres Ansigtstræk i de tilbørlige Folder til at udtrykke Høflighed og Artighed! See mild ud, hvis De kan. Smiil dog engang i Deres Liv.

Sulky. Gjør ikke Cour til mig! Jeg kan ikke sige Dem smukke Ting.

Enken. Ha, ha, ha! Cour?

Sulky. Ja, De gjør Cour til Dornton! Ja De gjør Cour til den ubehøvlede Goldfinch! Jeg er ikke engang sikker i Deres Selskab!

Enken. Ha, ha, ha! De er ret en plump Herre, Hr. Sulky! — Men om det skulle hændes, at De saae Hr. Dornton, saa sæt Deres Ven i Forundring: gjør en god Gjerning, og sig ham, at jeg er hjemme hele Dagen — Gjøre Cour til Dem? Ha, ha, ha! Oh, hvilken Figur! En Caricatur af Ømhed! En utaalelig Person! (gaaer.)

Sulky (sutter). Oh — her er al Moie spilt. (Jenny kommer ind.) Af Veien, Pige. (gaaer.)

Niende Scene. Jenny. Harry.

Jenny. Der gaaer hun! (seer efter Enken) Det er heldigt! Kom herind, min Herre.

Harry (med Regninger i Haanden, efterfulgt af sin Tjener.).

Jenny. Min Frue er gaaet op til sit Toilette; men jeg kan sende Dem en, som De holder mere af. (hun gaaer.)

Harry. Tjenstvillige Abigael! (efterseer sine Papirer.) Død og al Ulykke! Hvad, er alt dette Kræmmerregninger?

Tjeneren. Altsammen, Herre! Hr. Smith har sendt mig efter Dem med dem.

Harry. Naar ere de komne?

Tjeneren. Nogle af dem i Aftes, de fleste i Morges.

Harry. Dndt Nyt er raft tilbeens, og Ærlighed er forbandet om sig. Gaae omkring til dem allesammen, bring dem deres Regninger tilbage, og beed dem komme selv i Dag. Har Hr. Williams Strømpevæveren sendt sin Regning?

Tjeneren. Nei, Herre.

Harry. Det tænkte jeg nok — Siig ham, at han skal komme med de andre, og at han paa ingen Maade maa blive borte.

Tjeneren. Det er godt, Herre! (gaaer.)

Tiende Scene. Harry. Sophie (munter).

Sophie. Oh Hr. Dornton, det glæder mig at see Dem! Veed De, at jeg har lært den Vise uden ad, som De var saa god at lære mig.

Harry. Og veed De, min yndige Sophie, at De er den nydeligste, deiligste og meest fortryllende Skolar, som nogensinde har modtaget Information.

Sophie. Jh, Hr. Dornton, jeg er vis paa, at jeg er meget dum!

Harry. At De er lutter Forstand, lutter Ynde, lutter Vittighed!

Sophie. Jo, jo, min Mama kom over mig, da jeg sang den, og hun blev vranten, fordi den, som De veed, er om lutter Kjerlighed, og ender med et lykkeligt Giftermaal.

Harry. Men hvorfor blev hun vranten?

Sophie. Jh, det veed jeg ikke. Jeg formoder, at hun vil have alle Giftermaale for sig selv alene; det er alt hvad hun taler om! Jeg troer, hun giftede sig hver Morgen hun staaer op, om nogen vilde have hende.

Harry. Tænk ikke paa hende, min søde Sophie, men siig mig —

Sophie. Hvad?

Harry. Jeg tør ikke spørge.

Sophie. Hvorfor ikke?

Harry. For at jeg ikke skal fornærme Dem.

Sophie. Jh, Hr. Dornton, det er ikke ret gjort af Dem. Jeg er aldrig bleven fornærmet af nogen, og jeg er vis paa, at jeg vil heller ikke blive fornærmet af

Dem. Min Grandmama sagde altid, at jeg var det godmodigste Pigebarn af Verden. Hvad er det?

Harry. Er De? (tager hende ved Haanden.) Har De aldrig vidst, hvad det er at elske?

Sophie. Ih nu, hvor kan De gjøre En saadant et Spørgsmaal? — Det veed De nok, man ikke maa sige! — Desuden veed De nok ogsaa, man maa ikke være forelsket.

Harry. Hvorfor ikke?

Sophie. Fordi — fordi jeg kun endnu er en ung Pige — Min Grandmama har hundrede Gange sagt mig, at enhver begaaer Synd, som forelsker sig før hun er et fuldvoxent Fruentimmer og har fyldt sit 21 Aar, og jeg er ikke atten.

Harry. Man siger, at ingen kan modstaae Kjærligheden.

Sophie. Ah, men jeg er bleven lært bedre. — Man kan modstaae den — Ingen har nødig at være forelsket, uden man selv har Lyst dertil: og derfor vil jeg ikke være forelsket, for jeg vil ikke med fri Villie gjøre noget, som ikke er Ret. (med megen Bestemthed) Nei! jeg vil ikke elske nogen Mandsperson, om jeg ogsaa elskede ham nok saa høit.

Harry (sagte). Englehulde Uskyldighed! (høit) Det er ret, elskværdige Sophie, bevar Deres Hjerte for Forførere.

Sophie. Veed De, at det er hele fem Uger siden Nytaarsdag, og fordi jeg ikke er 21 Aar, saa har ikke en Sjel sendt mig Vers eller Nytaarsønske.

Harry. Og ventede De et?

Sophie. Ih men — det kan jeg ikke sige, men jeg tænkte — Naar det i Gloucestershire hænder sig, at en ung Mandsperson synes godt om en ung Pige, saa er hun vis paa, at høre noget til det paa Nytaarsdag. Men maaskee Nytaar ikke falder saa tidlig ind her, som paa Landet.

Harry. Det er mueligt, at De endnu kan faae et Nytaarsønske.

Sophie. Nei? men De tænker dog vel ikke, at jeg beder om et? thi det vilde være meget ilde gjort af mig, og jeg er fornuftigere. Min Grandmama har sagt mig, at jeg aldrig maa tale om, eller tænke paa slige Ting, førend jeg bliver et Fruentimmer, fulde 21 Aar gammel; og ifald jeg fandt en saadan Ting i mit Vindue, eller i min Syepose, eller skjult i en Rose —

Harry. En Rose?

Sophie. Ja, jeg forsikrer Dem, at jeg har hørt om Nytaarsønsker i en Rose — Og derfor vilde jeg ikke for al Verden tage imod saadan en Ting. Nei, ikke af den artigste Mandsperson paa Jorden, dersom jeg ikke troede om ham, at han var en troe og oprigtig, en troe, troe Elsker.

Harry. Men hvorledes skal han bevise sin Oprigtighed og Troskab?

Sophie. Ih, først maa han elske mig meget høit! — Af hans ganske Hjerte og Sjel — Og saa maa han ogsaa være villig til at bie efter mig, til jeg er 21 Aar.

Harry. Og vilde De ikke elske ham igjen til Gjengjeld?

Sophie. N — jo! — naar jeg blev 21 Aar gammel.

Harry. Før ikke?

Sophie. Oh nei! — jeg maa ikke!

Harry. De maatte vist, naar De vilde.

Sophie. Oh, men det maa De ikke overtale mig til! dersom De gjør det, vil jeg troe om Dem, at De er en slem Mand, saadan en som min Grandmama har advaret mig for.

Harry. Og troer De det om mig?

Sophie. Om jeg troer det? — Nei! — jeg vilde ikke troe det om Dem for tusinde, tusinde blanke Guineer!

Harry (sagte). Fortryllende Uskyldighed! Hvad er det jeg gjør? At bedrage eller spøge med en saadan troeskyldig Kjerlighed, vilde virkelig være Nederdrægtighed!

Goldfinch (udenfor, noget borte). Er hun oven paa? Jeg maa tale med hende!

Sophie. Ih! jeg hører den store latterlige Rideknægt Goldfinch komme op! — (hun sukker) Farvel Hr. Dornton.

Harry. Himlen velsigne Dem, Sophie! — søde Sophie, Himlen velsigne Dem, min elskværdige Engel! Ak!

Sophie. Ak! (gaaer.)

Goldfinch (udenfor). Er hun her?

Ellevte Scene.

Harry. Goldfinch (i en Kiole af en stærk Farve, adstillige Veste, Stindbuxer, korte Stovler, lange Sporer, høipullet Hat, o. s. v.).

Goldfinch. Ha! min friske Fyr!

Harry (beseer ham). Ei, Charles?

Goldfinch. Hvor Du stirrer. Er jeg ikke paa Moden? Det er af Jeres Folk!

Harry. Ha, ha, ha!

Goldfinch. Hvor er Enken?

Harry. Gaaet op for at klæde sig paa, og kommer ikke ned de første to Timer.

Goldfinch. 100 mod 80, at jeg vil strigle 20 Heste i mindre Tid end hun behøver til at pudse sine Sokker, flette sin Manke, studse sine Øren, og spænde sine Dækkener paa sig.

Harry. Du uddanner Dig med hver Dag, Charles.

Goldfinch. Det forstaaer sig! — Det er af Jeres Folk! (dreier sig rundt, for at vise sig) Er jeg ikke et Genie?

Harry. En complet Original! — Du kan opfordre det hele Pidskebroderskab til at vise Magen til Dig!

Goldfinch. Mage til mig? Newmar-

ket har ikke Mage til mig. (viser sig selv.) Det er af Jeres Folk!

Harry. Oh nei! Ha, ha, ha! Det er vanskeligere at finde Mage til Dig, end til en af Dine spraglede Norrebagger. — Du er et meget forskjelligt Væsen baade fra Din Fader og Oldefader.

Goldfinch. Fader og Oldefader! — Pengepugere begge to.

Harry. Hvorledes?

Goldfinch. Min Fader var Kukkenhager, og min Oldefader Lærredskræmmer. Jeg er en Standsperson — det er af Jeres Folk.

Harry. Ha, ha, ha! Og Din Fader var blot en værdig Mand.

Goldfinch. Som holdt en Tøs. (med stor Foragt) Vidste ikke at leve! — Kjørte aldrig med fire!

Harry. Nei, men han var en nyttig Borger.

Goldfinch. En nyttig! — Hvad er det?

Harry. Ha, ha, ha! Et net Spørgsmaal.

Goldfinch. En Mand af Stand, som jeg, er en Borger! — Type mod Een, der er ikke en Sjel, som har hørt sige af saadan en Kegle! —

Harry. Du har ikke faaet Dit Nye i Verden for intet, Charles.

Goldfinch. Verden! — hvad siger Verden?

Harry. Underlige Ting — den siger, at Du er falden i Hænderne paa Nidenægte, Jøder, Snydere, og at skjøndt den gamle Goldfinch i sin Tid var en af de rigeste Mænd paa Børsen, saa vil hans Søn inden kort Tid være fattigere end den fattigste Spiller i Newmarket.

Goldfinch. Fanden i Vold med Verden!

Harry. For mig gjerne; Fanden i Vold i Verden; thi den taler ikke meget bedre om mig.

Goldfinch. Jeg vædder med Dig 7 mod 5, at den Blinde staaer sig imod Sværmeren ved det andet Væddeløb næste Foraar.

Harry. Nei. Det er forbi for mig, baade med Sværmen og Blindhed. — Saa Du gaaer paa Jagt efter Enken?

Goldfinch. Fuld Jagt! — Maa have hende!

Harry. Ha, ha, ha! Oh! Du maa?

Goldfinch. Er ellers reent ude med mig. Dersom jeg ikke bliver gift med Enken, gaaer jeg i Smalder! jeg har forsikkret mig Een, Du veed nok.

Harry. Hvem mener Du? Pigen?

Goldfinch. Lovet hende 100 Pd. paa Bryllupsdagen.

Tolvte Scene. De Forrige. Jenny.

Jenny. Min Frue kan ikke tage imod Dem nu, min Herre!

Goldfinch (fortræden). Kan ikke tage imod mig. — Harriet skal luftes, Phaetonen skal spændes for.

Harry. Hvad, er Harriet Din Favorit?

Goldfinch. Det forstaaer sig! Jeg gjør meget af hende!

Harry. Saa?

Goldfinch. Et deiligt Dyr!

Harry. Med god Opdragelse?

Goldfinch. Just efter min Smag! — Ligesom jeg, frie og utvungen. Det er af Jeres Folk.

Harry. Et smukt Fruentimmer?

Goldfinch. Overmaade! — Søster til den Irlandske Kjæmpe! Hun er 6 Fod høi uden Skoe! — Det er af Jeres Folk! glat Hud, flyvende Manke, bredt Bryst, lutter Been! — en glimrende Figur for en Phaeton! — Lysegrøn Ridekjole, Straahat, skotsk Plaid — Det er af Jeres Folk!

Harry. Ha, ha, ha! Du lever paa en stor Fod, Charles!

Goldfinch. Det forstaaer sig! — Vide Veddemaalene! — holde fire under en Tømme, dreie omkring et Hjørne efter Reglerne — Tømmen paa den rette Maneer — Albuerne i Vinkel, høieligt Haandled — Hopsa — Kjøre to Gange om Ugen med Agepostен hele Sommeren — betale en Plads inden i, sidde paa Bukken — stikke Kubsken en Krone i Næven, kjøre omkaps med Ridepostен — fare afsted i fuld fire Spring! — raske igjennem Porten — Tag Arme og Been i Agt! — Har aldrig kjørt mere end en Kone og et Barn over min hele Livstid — det er af Jeres Folk! (vil gaae.)

Jenny (lagte til Goldfinch). Tag ham med Dem. (gaaer.)

Goldfinch. Vil Du holde paa begge Hænder? Jeg holder Guineer mod Pund, paa den Styrtende mod Dragen.

Harry. Nei.

Goldfinch (lagte). Jeg var tilfreds, jeg kunde tage ham for nogle Guineer! — (høit) Effen eller ueffen om 50 Pd.? (lager sin Haand sammenknitset op af Lommen.)

Harry. Ha, ha, ha! ueffen nok!

Goldfinch. Vil Du tage fort eller rødt, slaae høiest Nine, spille nærmest til Bægs, trække Straae, lade Madiker galoppere, Pindsvin svømme om Kaps, eller saadant noget?

Harry. Intet.

Goldfinch. Jeg er færdig til hvad det skal være — det er af Jeres Folk! (lagte) Maa have ham med mig og tage ham ved Næsen. (høit) Kom og see mine Graae — jeg har været hos Tattersals og kjøbt

et Spænd af ser Sneebfuxer — som i Figur, Been og Skjønhed ikke har sin Lige i hele England! Heisa, excellent! Det er af Jeres Folk! Jeg bød paa to Par musegraa Norrebagger til Harriet.

Harry. Ha, ha, ha! Den irske Kjæmpinde trækkes af musegraae Norrebagger.

Goldfinch. Kom, og see dem!

Harry (hydig). Nei. Jeg er kjed af Staldkarle-Selskab.

Goldfinch. Hvorfor? De skal ikke spille Dig noget Puds! — Dersom de sprøite paa Dig, eller drille Follene til at slaae Dig, saa stig mig det, og jeg skal smøre dem med min Jagtpidsk — de ærke Hunde! Det er vittige Knægte!

Harry. Gjøre de det, skal jeg selv prygle Dem med Jagtpidsken.

Goldfinch. Du selv? — Bevare's —

Harry. Jeg skulle troe det var klogt.

Goldfinch. Troer Du! — hvad, — har Du været i Skole?

Harry. I Skole! — Ih ja — jeg —

Goldfinch. Hos Mendoza! — Oh! — god Morgen. (gaaer.)

Harry. Ha, ha, ha! Der gaaer en af mine Venner! Ah!

Trettende Scene.

Harry. Milfort (kommer hastig ind, efterfulgt af Goldfinch).

Goldfinch (begjerlig). Hvad er der, Jack? Fortæl!

Milfort. Kom Harry! Vi komme for sildig! De er i Færd med at begynde! Vi kan faae hvad Veddemaal vi vil.

Goldfinch. Hvor? Hvad?

Milfort. Det store Partie! den berømte Franskmand og Will, Markøren. Tusinde Guineer paa hver Haand!

Goldfinch. Hvad! paa hver Vold?

Milfort. Ja. Franskmanden giver 15 og et Feilslag.

Goldfinch. Til Will, Markøren?

Milfort. Ja.

Goldfinch. Jeg holder 100 Pd. paa Wills Haand.

Milfort. Et Ord!

Goldfinch. Et Ord! et Ord!

Harry. Jeg afslaaer Veddemaalet; Uligheden er allerede som fem til fire.

Goldfinch. Hvorledes? For Franskmanden?

Harry. Ja.

Goldfinch. Jeg holder det, fem Hundrede mod fire.

Harry. Et Ord!

Goldfinch. Et Ord, et Ord!

Harry. Nei, jeg afslaaer det! — jeg glemte — jeg vil ikke vædde, jeg vil aldrig vædde en Guinee mere.

Milfort. Jeg vædder et Hundrede at Du gjør!

Harry. To.

Milfort. Det er et Ord! Ha, ha, ha!

Harry. O, Snak!

Goldfinch. Hvilken Fjante!

Milfort. Men Du gaaer derhen?

Harry. Nei.

Milfort. Jo, Du gjør. Kom, kom, Partiet er begyndt! De er der allesammen. Franskmanden er den første Spiller i Verden.

Harry. Det er en fortræffelig Hvelse!

Milfort. Ja! Selv Cato fandt Behag deri.

Harry. Ja, den blev brugt meget hos Romerne.

Goldfinch. Romerne! hvad er det for nogle?

Harry. Ha, ha, ha!

Milfort. Ha, ha, ha! Vil Du gaae eller ikke, Harry?

Harry. Jeg kan ikke, Jack! Min Samvittighed tillader det ikke.

Milfort. Snak! For Djevelen, hvis vi ikke fynder os, saa er det forbi.

Harry (hurtig). Troer Du? (standser) Nei — jeg vil ikke — jeg tør ikke.

Milfort (tager ham ved Haanden). Kom med, siger jeg Dig!

Harry. Nei.

Milfort. De har begyndt.

Goldfinch. Har de? — Jeg maa afsted. (gaaer.)

Milfort (trækker og Harry gjør Modstand). Hvilken Daarlighed! Kom med.

Harry. Nei; jeg vil ikke.

Milfort (slipper ham). Ja, ja! naar Du er saa bestemt.

Harry (raaber). Vie, Jack; bi — jeg vil gaae op ad Gaden med Dig, men jeg gaaer ikke ind.

Milfort. Ovit eller dobbelt de Hundrede Du vandt fra mig i Aftes, at Du gjør!

Harry. Jeg vædder 1000 Pd. at jeg ikke gjør.

Milfort. Nei, nei, de Hundrede.

Harry. Jeg siger Dig, at jeg ikke gjør det. Jeg gaaer ikke ind med Dig.

Milfort. Hundrede, at Du gjør.

Harry. Top! (de gaae.)

Fjortende Scene.

(Skuepladsen forandres til en Forsal i Boldhuset. Markører komme og gaae med Rakketter og Bolde. En Retsbetient med to Underbetjente, og en af Markørerne. — Frydeskrig.)

En Markør. En Retsbetient.

Markøren. Hurra! Hurra!

Retsbetjenten. Med Tilladelse, er Hr. Milfort i Boldsalen?

Markøren. Jeg vædder med Dem Guld mod Sølv, at Franskmanden taber! Hurra! (gaaer.)

Femtende Scene.

De Forrige. Smith (fra Boldsalen).

Smith. Han er der ikke.

Retsbetjenten. Er De vis paa det?

Smith. Skærmen er meget stor, men jeg kan hverken see ham, eller nogen af hans Selskabsbrødre.

Retsbetjenten. Saa kommer han ikke.

Smith. Jeg begynder at haabe det samme.

Retsbetjenten (undersøger sit Papiir). "Midleser — 1000 Pd. — Dornton contra John Milfort."

Smith. De maae ikke modtage uden tilstrækkelig Borgen. (Frydestrig.) Hvilket Optrin.

Retsbetjenten. Han kommer her ikke.

Smith. Himlen give!

Sextende Scene.

De Forrige. Goldfinch og en Markør (som lober igjennem).

Goldfinch. Er Partiet begyndt?

Markøren. Det første Spil er ude.

Goldfinch. Hvem tabte!

Markøren. Franskmanden!

Goldfinch. Hurra!

Markøren. Hurra!

Goldfinch. Fanden tage Franskmændene! Det er af Jeres Folk!
(gaaer ind i Boldsalen.)

Smith. Det er en af hans Selskabsbrødre. Jeg begynder at frygte — Gaae til Side! Der komme de begge to.

Retsbetjenten. Hvilken af dem er det?

Smith. Den anden. (Frydestrig)

Syttende Scene.

De Forrige. Harry og Milfort (i Hast).

Harry. Jeg hører dem! jeg hører dem! Kom med!

Milfort. Ha, ha, ha! — Harry! — Du vilde ikke gaae! — Du var bestemt!
(Frydestrig.)

Harry. For Satan! Kom med!
(iler bort og Milfort følger ham leende.)

Retsbetjenten (handler ham). Et Ord, min Herre! om De behager.

Milfort. Med mig? Hvem er De? Hvad vil De?

Retsbetjenten. De er min Arrestant.

Milfort. Arrestant! For Satan! Lad mig gaae.

Retsbetjenten. Jeg maa gjøre min Pligt, min Herre!

Milfort (tager sin Pung op). See der, see der. Dette er Deres Pligt.

Smith (træder frem). Det gaaer ikke an, min Herre!

Milfort. Hr. Smith! — Hvad efter Hr. Dorntons Forlangende?

Smith. Min Herre! det er Deres egen Skyld, fordi De fører hans Søn til dette Sted. Han fik at høre, at De vilde lokke ham herhid.

Milfort. Satan og — Markør! (til en Markør som gaaer igjennem) Beed Harry Dornton, at han paa Øieblikket kommer ud til mig!

Markøren. Ja, min Herre. (gaaer.)
(Fryderaab.)

Milfort. Død og — Lad mig blot gaae ind og see Partiet!

Smith. De maa ikke, min Herre!

Milfort (til en anden Markør). Markør!

Markøren. Min Herre!

Milfort. Hvem vinder?

Markøren. Franskmandens Partie staaer bedst.

Milfort. Sig til Harry Dornton, at jeg har Ubehageligheder her. Beed ham komme paa Øieblikket.

Markøren. Meget vel, min Herre!
(gaaer.)

Milfort (til Retsbetienten). Jeg vil give Dem 10 Guineer for fem Minuter.

Smith. Tag ham med Dem, min Herre!

Milfort (til en Markør, som kommer tilbage). Sagde Du det til ham?

Markøren. Han kan ikke komme, min Herre!

Milfort. Det er godt, Harry! — Det er godt! (til en anden Markør) Nu vel?

Markøren. Han vil ikke forlade Salen for 1000 Pd.

Retsbetjenten. Kom, kom, min Herre! (til Underbetienterne) Før ham bort!

Milfort. Rør ikke ved mig, Slyngler! (Fryderaab) Helvedes Aander! (de gaae.)

Attende Scene.

(Skuepladsen forandres til Silky's Contoir.)

Silky. Jacob (som kommer ind).

Silky. Naa Jacob, har Du været der?

Jacob. Ja, Herre.

Silky. Nu, og hvad Nyt? Hvorledes er det med ham? — Meget slet?

Jacob. Han er død, Herre!

Silky (fjæleglad). Død?

Jacob. Saa død, som en Steen.

Silky (sagte). Jeg er en lykkelig Mand! (høit) Er Du vis paa, at han er død, Jacob?

Jacob. Jeg saae ham med mine egne Øine, Herre!

Silky. Det var Net, Jacob! jeg er en lykkelig Mand! Og hvad siger Folkene i Gjæstgiverstedet? Veed de, hvem han er?

Jacob. O ja, Herre! — Han var riig og en Mand af Stand i sit Fædreland!

Silky. Og tog Du Dig iagt for, at de ikke skulde kjende Dig?

Jacob. Det forstaaer sig, Herre! De havde jo undervist mig!

Silky. Ja, ja, Jacob! Det er Ret! — Du er en klygtig Dreng! — Lyd mig, saa skal jeg gjøre Dig til en Mand! — Og Du troer, at de ikke havde hørt noget til, at han har nævnet mig?

Jacob. Ikke et Ord!

Silky (sagte). Det var en lykkelig Feiltagelse! (høit) Godt, Jacob! Vær taus! Siig ikke et Ord, saa vil jeg give Dig — jeg vil give Dig en Krone.

Jacob. De lovede mig en Guinee, Herre!

Silky. Gjorde jeg, Jacob? Gjorde jeg? Godt! godt! Jeg vil give Dig en Guinee; men taus. Var Du hos Enken Warren?

Jacob. Ja, Herre!

Silky. Vil hun tage imod mig?

Jacob. Hun beder, at De vil komme til hende inden en Time.

Silky. Det er godt, Jacob! — Vær taus. Ikke et Ord om den fremmede Herre, eller at han har været her for otte Dage siden, eller hans pludselige Sygdom og Død! (sagte) Det var en lykkelig Streg — (høit) Taus, Jacob, min Dreng.

Jacob. Men giv mig Guineen, Herre!

Silky. Hvad nu, Jacob?

Jacob. Hvis Herren vilde have den Godhed. De kunde glemme —

Silky. Godt, der, Jacob; der! Du vil blive en riig Mand, Jacob! Du er en snu Karl, det læser jeg i Dit Ansigt, Jacob! Taus, Jacob, og saa —

Jacob. Vil De maaskee give mig en endnu?

Silky. Vel talt, Jacob! Du vil blive en stor Mand. Tag efter hvad jeg siger Dig, saa vil Du blive en stor Mand! — Der kommer nogen. Gaae, Jacob. Taus.

Jacob. Og saa en Guinee til? (gaaer.)

Silky. Det er en lykkelig Streg!

Nittende Scene.

Silky. Goldfinch.

Silky. See, Hr. Goldfinch! hvad er Deres Ønske?

Goldfinch. Penge — 1000 Pd. paa Hieblikket.

Silky. Det var smukt talt, Hr. Goldfinch! Penge ere sjeldne Vare! Det er saadanne vanskelige Tider.

Goldfinch. Jeg siger, jeg maa have dem.

Silky. Giv mig bare god Sikkerhed, saa veed De, jeg er Deres Ven.

Goldfinch. Ja, god Sikkerhed og halvhundrede pro Cent!

Silky. Ja, seer De! Thi De veed meget vel, at jeg for den sidste Annuitet, jeg fik af Dem, gav Dem et heelt Hundrede mere end der var bleven Dem buden af Deres Ven, Joden Aron!

Goldfinch. Min Ven? Nei, Deres Ven! I stikke Hovederne sammen.

Silky. Nei hør engang! De veed meget godt, at jeg altid har været Deres Ven; at jeg altid har forsynet Dem med Penge, har jeg ikke? Og da jeg saae, at De styrtede Dem i Ødelæggelse, varede jeg Dem aldrig ad, gjorde jeg? Jeg var villig til at gjøre Dem alting let!

Goldfinch. Let nok! De har ganske artig lettet mig!

Silky. Der er Deres Selskabsbroder, Jack Milfort; jeg lider saa stort Tab ved ham.

Goldfinch. Ah! det er reent ude med Fakkels Jack! Nu løber han da ikke langt!

Silky. Hvad vil De sige dermed?

Goldfinch. Den gamle Dornton har sendt Snaphaner efter ham.

Silky. Og ladet ham sætte i Arrest?

Goldfinch. Ja, han er fat!

Silky (talker). Jakob! (Jacob kommer)) Løb saa hurtig Du kan hen til min gode Ven, Prokurator Straaskoe, og beed ham tage Stævning ud for alle de Penge, jeg har tilgode hos Hr. Milfort. Skynd Dig.

Jacob. Ja, Herre! (gaaer.)

Goldfinch. Jeg troede, at De ogsaa var Milforts Ven?

Silky. Det er jeg ogsaa, Hr. Goldfinch, men jeg maa sørge for min Familie.

Goldfinch. Kom, kom! — herfrem med den Vagatelle! Jeg trænger til rede Penge, siger jeg. — I Morgen tidlig er der Auction hos Tattersals! — Tre Sæt, hver med en Plagge af den Blindes! Jeg vilde ikke miste dem for hele Banken. Naa! vil De lade mig faae Pengene?

Sulky. Min bedste Ven! Jeg kan ikke, siger jeg Dem, Hr. Goldfinch.

Goldfinch. Saa maa jeg gaae til en anden Jøde.

Silky. Jøde? hør! Nei, hør engang! Det har man for at være Ven af en utaknemmelig Ødeland! Kalde mig Jøde! Jeg, som hver Dag Gud laer Fabe gjør min Morgenbøn, og som om Søndagen gaaer i Froeprædiken, Høimesse og Aftensang.

Goldfinch. Ja, De bedrager hele Dagen, fjælver hele Natten, og spiller Hyrler, saasnart de faaer Øinene op om Morgenen. (vil gaae.)

Silky. Nei bie, Hr. Goldfinch! Bie! Jeg maa tale med Dem! — Jeg har en Plan, at gjøre Dem til en Mand.

Goldfinch. Hvorledes? Sætte mig i Lære hos en Agerkarl?

Silky. Snikfnak! De gaaer paa Jagt efter Enken Warren?

Goldfinch. Nu?

Silky. Naa! hvad vil De give mig, saa skal jeg sørge for, at De bliver vis paa hende?

Goldfinch. De?

Silky. Jeg.

Goldfinch. Paa hvad Maade?

Silky. Jeg har et Document i min Magt, jeg siger Dem ikke, hvad det er for et; men jeg har et, hvorved jeg kan faae hende til at ægte hvad Mand jeg vil, eller lade hende blive Enke sin hele Levetid, og det er jeg vis paa hun aldrig vil, om det staaer til hende.

Goldfinch. De, et Document?

Silky. Ja, jeg!

Goldfinch. Viis mig det!

Silky. Ikke for 20,000 Pd.! — Forlad Dem paa, at jeg har det! — Jeg siger Dem, at jeg er Deres Ven, og De skal faae hende, det vil sige, paa visse Vilkaar; — hvis ikke, Hr. Goldfinch! saa faaer De hende ikke.

Goldfinch. Virkelig, gamle Judas? Nu vel, hvilke er Deres Vilkaar?

Silky. Jeg veed, at den sal. Aldermand efterlod sig 150,000 Pd.

Goldfinch. Saa?

Silky. Paa Skilling og Hvid, Hr. Goldfinch! — Og min Samvittighed siger mig, at naar jeg tager Risico, min Charakter og alting i Betragtning, maa jeg faae Tredieparten.

Goldfinch. Siger Deres Samvittighed det?

Silky. Ja den gjør, Hr. Goldfinch — 50,000 Pd. — en billig Priis.

Goldfinch. For en Gniers Sjel.

Silky. Vil De slaae til, saa sig?

Goldfinch. 50,000 Pd.?

Silky. Ikke en Hvid ringere! Hvad! bliver der ikke 100,000 Pd. tilovers?

Goldfinch. Jo, det er sandt! — Det vil blive et smukt Stykke Arbeide!

Silky. Det skal jeg svare for det vil! Kom med mig. Jeg vil opsætte et Udkast til en Forskrivning. Siden efter maa vi stride med List. — Enken er et forsænget svagt Fruentimmer — De maa have hendes skriftlige Lovte!

Goldfinch. Skriftlige?

Silky. Med hendes egen Underskrivt; med en god klækkelig Pengebøde, hvis det brydes!

Goldfinch. Vel talt, gamle Pater!

Silky. Ikke ringere end 20,000 Pd.! En Dommer vilde bevilge det halve.

Goldfinch. For Satan! De er en huul Broder!

Silky. Det vil gjøre os mere visse paa hende, og vi dele Pengene, hvis hun bryder Contracten.

Goldfinch. Fanden tage Dem, De stikker dybt.

Silky. Ha, ha, ha! Troer De det, Hr. Goldfinch? Under hendes Signet.

Goldfinch. De kan mere end Deres Fadervor!

Silky. Ha, ha, ha, ha! Troer De jeg kan, Hr. Goldfinch?

Goldfinch. De kan lære Godtfolk at fange Sæbebobler!

Silky. Ha, ha, ha, ha! De spøger, Hr. Goldfinch, De spøger!

Goldfinch. Men tilsidst vil dog Fanden tage Dem.

Silky. Gud forbyde det, Hr. Goldfinch! Forskræk mig ikke! — Jeg hader Fanden, Hr. Goldfinch; ja jeg gjør sandelig. Jeg hader hans Navn! Himlen frie mig fra hans gloende Kloer.

Goldfinch. Nei, han har Dem sikker nok. Lad ham blot lægge en Guinee i sin Snare til Lokkemad, saa er han vis paa at finde Dem paa Krogen.

Silky. Tal ikke om Fanden, Hr. Goldfinch! Det maa De virkelig ikke; men tænk paa Enken; see til, at blive sikker paa hende.

Goldfinch. Jeg maa have Pengene, endnu i Aften!

Silky. Spild ikke et Øieblik, Hr. Goldfinch!

Goldfinch. Den Blindes Plagger maa ikke gaae fra mig.

Silky. Tys, Hr. Goldfinch, tænk mindre paa Plaggerne og mere paa Enken! Faae hendes Lovte, sort paa hvidt.

(Goldfinch gaarnde.)

Goldfinch (vender om). Jeg siger Dem, jeg maa have dem!

Silky. Saa ere vi fuldkommen sikkre.

Goldfinch. Jeg maa have dem.

(gaaer.)

Tredie Act. (Enken Warrens Huus.)

Første Scene. Jenny. Sophie (mødes).

Jenny. O, Frøken! Jeg har faaet noget til Dem?

Sophie. Noget til mig? Hvad er det? Hvad er det?

Jenny (holder sin Haand paa Ryggen). Hvad vil De give mig?

Sophie (griber i sin Sonvenir). Oh, jeg vil give Dig — Ei, jeg har ingen Penge. Men jeg vil give Dig et Kys, og fylde Dig en halv Krone.

Jenny. Nei. En Krone foruden Kysset.

Sophie. Ja, ja, en Krone da.

Jenny. Der da.

(giver hende en liden Pakke.)

Sophie. Ei! hvad er det? (læser) "Til Frøken Sophie Freelove." Og saadan et deiligt Signet! Det er Synd at brække det. (aabner det) Ei, det er ikke andet end en Rose!

Jenny. Er det det hele?

Sophie (beseer den). Ih, bevares! — Ha, ha, ha! jeg troer — Det er saa vist som nogen Ting — det er —

Jenny. Hvad er det?

Sophie. Oh, det er!

Jenny. Hvad gaaer der af Pigebarnet?

Sophie. Ih nei, bevares! Jenny, det er den besynderligste Rose, Du nogentid har seet.

Jenny. Jeg seer ikke noget besynderligt ved den!

Sophie. O, men Du skal faae at see! giv mig en Kniv! O nei, det vilde fordærve den! — Seer Du, Jenny? see! — Men see dog! (trækker i Baandene.) Ha, ha, ha! Jeg sagde Dig det jo! Den søde, allerkjæreste — (kysser den) Har Du nogensinde seet saadan en Rose i Dine Dage, Jenny? — Og see her. (aabner Rosen) Ah, hvor smuk! — hvad kan det betyde? — Og et Par Duer, som næbbes. Men her! — her er Verset:

Et Billed Du seer i den Ømme Due
Paa Uskylds og Kjærligheds rene Lue;
Var i Troskab og Dyd jeg liig den og Dig,
Da ventede Salighed Dig og mig!

(gjentager) Var i Troskab og Dyd jeg liig den og Dig! O, det veed De nok at De er, Hr. Dornton

Jenny. Saa, saa! Hr. Dornton sender Dem Nytaarsvers, Frøken?

Sophie. O ja, Jenny. Han er den venligste, elskværdigste, smukkeste Mand!

Jenny. De maa give mig Rosen, Frøken!

Sophie. Give Dig den?

Jenny. Ja, at jeg kan vise Deres Mama den.

Sophie. Jo vist! nei troe ikke det! Jeg vilde ikke give Dig denne lille Stump Papir, nei, ikke for en Diamant saa stor — saa stor som hele Verden! Og dersom Du tog den fra mig, saa vilde jeg aldrig mere holde af Dig eller tilgive Dig det, saalænge jeg lever.

Jenny. Men jeg er virkelig ikke forbunden til at tie med nogen Hemmelighed for intet.

Sophie. Nei, Jenny, Du veed, at jeg holder meget af Dig: Og der — der — Siig det ikke til Mama, saa vil jeg give Dig dette Sølvfingerbølle. (Jenny gaaer.)

Anden Scene. Sophie. Enken. Sulky.

Enken. De er en meget frygtelig Person, Hr. Sulky! Et vildt Skovuhyre har sønderslidt sin Lænke! — Gaae tilbage til Deres Bevogter, gode Orang Outang, og gaae ikke omkring og skræm Børn.

Sulky. Jeg siger Dem Frue, at Hr. Milfort er bleven arresteret.

Sophie. Min Broder?

Sulky. Sat i Forvaring hos Fredsdommeren i næste Gade.

Sophie. O, Gud bevares!

Enken. Og hvad kommer det mig ved, om jeg maa spørge?

Sulky. Frue!

Enken. Jeg er ikke arresteret!

Sulky. Gid De var!

Enken. O, De Vildmand!

Sulky. Kun de Ubarmhjertige skulde føle Lidelser; kun Steenhjerter skulde indsluttes af Steenmure.

Sophie. Vær ikke uartig mod Mama, min Herre! Jeg er vis paa, hun vil skaffe min Broder paa fri Fod.

Enken. Er Du vis paa det, min Glut?

Sophie. Ja Mama; for jeg er vis paa, at ingen Sjel paa Jorden vilde taale, at en Medskabning laae og piintes til Døde, i et grueligt mørkt Fængsel, hvor han kun fik Vand og Brød!

Sulky. Deres salige Mand bad Dem at betale hans Søns Gjeld.

Enken. Han bad derom?

Sulky. Ja.

Enken. Men overlod det til min egen Klogskab.

Sulky. Det er desto sørgeligere!

Enken. Og den skal jeg ogsaa følge.

Sulky. Det vil være første Gang i Deres Liv — De har endnu aldrig fulgt Klogskab, De er altid løbet den forbi.

Sophie. O! kom, kjæreste Mama, jeg er vis paa, De har et medlidende Hjerte! Jeg er vis paa, De ikke kunde ligge rolig i Deres Seng, naar min stakkels Broder sad i Fængsel.

Enken. Hold op med Din Sladder, Barn!

Sophie. O, jeg er vis paa, De vil gjøre ham lykkelig, og betale hans Gjeld!

Enken (kalder). Jenny.

Sulky. De vil ikke?

Enken. Jenny! (Jenny kommer ind.)

Sophie. Ah, gode Herre, hav Taalmodighed —

Sulky. De er en Engel! — Og De er — (gaaer.)

Sophie. Nei, jeg beder, bliv, min Herre — (følger efter ham)

Enken. Jeg er glad ved, at det Uhyre gik! Det er en høist utaalelig Person! Siig mig, Jenny, hvor kom det sig, at Hr. Dornton gik bort, uden at komme til mig.

Tredie Scene.

De Forrige. En Tjener og Silky.

Tjeneren. Hr. Silky, Frue.

Enken. Lad os være alene Jenny. (Jenny gaaer.) See, Hr. Silky — Hvad har De at sige mig, som haster saa meget?

Silky (seer sig allevegne omkring). Ere vi sik-

tre, Frue? Kan ingen forstyrre os; ingen lure paa os?

Enken. Nei, nei — Men hvad skal al denne Forsigtighed sige?

Silky (lager efter at have lukket Døren vel i, forsigtigt Testamentet op af Lommen). Kjender De denne Haand, Frue?

Enken. Ah! — jeg seer, at det er min stakkels gamle kjære Mands.

Silky. Har De hørt tale om et Testament, han har efterladt i Frankerige?

Enken. Syd! hvad siger De? et Testament? Han efterlod intet Testament.

Silky. Jo, han gjorde, Frue.

Enken. Det troer jeg ikke. Han elskede mig alt for meget til at berøve mig en eneste Guinee. Stakkels eenfoldige Sjel! Jeg var hans Kjeledægge.

Silky. Hans Kjeledægge, Frue? Jeg vil, med Deres Tilladelse, blot læse en eneste Clausul, hvori hans Kjeledægge omtales! See Frue, det er Aldermandens Haand. (læser) "Men da jeg underti-den med Smerte har mistænkt den overdrevne Godhed, som bemeldte min Kone Margaretha Warren yttrede for mig i min Affældighed, og at de hoitidelige Forsikkringer, hun gav, aldrig at gifte sig igjen, om hun skulde overleve mig, bleve begge givne i uredelige Hensigter, saa er det min Villie, at ifald hun skulle gifte sig, eller give et lovligt Ægteskabs-Løfte, skriftligt eller mundtligt, at hun skal affindes med en aarlig Pension af 600 Pd.; og at min øvrige Eiendom i dette Tilfælde skal deles lige imellem min naturlige Søn, John Milfort, og min Kones Datter, Sophie Freelove."

Enken. 600 Pd. om Aaret! den gamle Nar! det Affkum! det Uhyre! Jeg hader ham nu ligesaa inderligt, som da han levede. Men, meb Tilladelse, min Herre! hvorledes er De kommen til hans Testament?

Silky. Det gik besynderligt nok til, og dog meget naturligt. Mit Navn er Silky, Frue —

Enken. Nu vel?

Silky. Og De veed, at Executors Navn er Sulky —

Enken. Nu vel?

Silky. Den Herre som afleverede det, tog blot feil af et Bogstav, og gav det til Hr. Silky istedenfor til Hr. Sulky.

Enken. Og hvor er den Herre?

Silky. O, stakkels Mand — Han er død!

Enken. Død?

Silky. Og borte!

Enken. Og veed Hr. Sulky, at dette Testament er afleveret?

Silky. Ikke et Ord! Alt er tyst og stille!

Enken. Saa meget desbedre! — Kom, giv mig det, og —

Silky. Deri maa De have mig undskyldt, Frue! det kan jeg ikke —

Enken. Hvi saa?

Silky. Det forbyder min Samvittighed mig! Jeg maa sørge for min Familie!

Enken. Maa jeg spørge, hvad Forsørgelse kan Deres Familie faae af dette Testamente, Hr. Silky?

Silky. See, jeg har et Forslag, Frue! — De veed hvilken Magt Deres Yndighed har.

Enken. Som jeg troer, er mere end De veed, Hr. Silky —

Silky. Aa! siig ikke det, Frue! — Siig ikke det! — Jeg vilde ønske, jeg var en smuk, riig, ung Standsperson! — Men De kjender Hr. Goldfinch? Ha, ha, ha, ha! Jeg kunde fortælle Dem en Hemmelighed!

Enken. Hvad, at han bær af Kjerlighed til mig, formoder jeg?

Silky. Ah, — saa heftig forelsket! — Taler ikke om andet!

Enken. Og troer De, at det er en Hemmelighed? —

Silky. Jeg seer, at Alderманden efterlod sig ved sin Død halvandet hundrede tusind Pund. —

Enken. Nu vel?

Silky. Jeg har aftalt Sagen med min Ven, Hr. Goldfinch, og han finder, at det ikke er mere end billigt, at jeg for en saa vigtig Hemmelighed, som næsten vilde føre det Hele bort, skulle have en Trediedeel.

Enken. Halvtresindstyvetusind Pund, Hr. Silky?

Silky. Jeg kan ikke ringere.

Enken. De er en større Skjelm, end jeg endogsaa troede at De var.

Silky. Bevare os Frue! Det er intet Skjelmestykke! Det er bare Verdenskundskab! En ung Mand med 100,000 Pd. eller usle 600 Pd. aarlig uden Mand!

Enken. De er en affkyelig gammel Gnier, Hr. Silky! En meget frastødende Person! Har De havt et Hjerte, saa er det nu blevet til Steen. De er ufølsom imod et Par smukke Øines Magt! Men jeg har gjort en Erobring, som sætter mig i Sikkerhed mod Deres Ænker: Jeg har ifinde at gifte mig med Hr. Dornton!

Silky (forundret). Hvad! den gamle Dornton, Frue?

Enken. Den gamle Dornton, min gode Mand? — jeg har aldrig i mine Dage seet den Figur! Nei, den muntre og galante unge Hr. Dornton! Byens Stolthed, og den retmæssige Enevolds-Herre over mit blødende Hjerte!

Silky. Ha, ha, ha! Den unge Hr. Dornton!

Enken. Derfor kan De gjerne tage Deres Testamente og gjøre Ild med det! De kan ikke paa nogen anden Maade faae Gavn for en Skilling af det. Sulky, som er Executor, er Dorntons Compagnon, og naar jeg gifter mig med Hr. Dornton, vil han aldrig paalægge mig den urimelige Straf.

Silky. Ha, ha, ha! Nei Frue; naar De gifter Dem med Hr. Dornton, saa gjør han det vist aldrig. Men dersom der skulle indtræffe nogen Hændelse, som hindrer Partiet, vil De da lade mig høre fra Dem.

Enken. Bevare os, min gode Mand! Nævn ikke den forskrækkelige Tanke; lad mig nu være ene med mine behagelige Betragtninger. Jeg vilde smigre mig selv med sød Sværmen og Drømme om Lyksalighed, og ikke forstyrres af døde Mænds Testamenter eller en gjerrig gammel Skjelms skændige Udfaelle.

Silky. Meget vel, Frue. For nærværende Tid bliver Hemmeligheden imellem os to. De tier nok for Deres egen Skyld! Husk blot paa, ha, ha, ha, ifald De skulle have mig nødig, at jeg boer i No. 40. Mit Navn staaer paa Døren. Ha, ha, ha! Hr. Dornton! God Morgen Frue. Hr. Dornton! Ha, ha, ha! Vil De sende Bud, ifald De skulle have mig nødig? (gaaer leende bort.)

Enken (kalder). Jenny!

Fjerde Scene.

Enken. Jenny.

Jenny. Frue!

Enken. Som jeg sagde før, Jenny, hvor kom det sig, at Hr. Dornton gik bort, uden at komme til mig?

Jenny. Det veed jeg virkelig ikke, Frue!

Enken. Grusomme Yngling!

Jenny. Jeg undres virkelig over, at Fruen kan lide ham bedre end Hr. Goldfinch!

Enken. Hr. Goldfinch er vakker nok, Jenny — Men Hr. Dornton! — O han er uforlignelig!

Jenny. Det forsikrer jeg Fruen, at var jeg en rig Dame, og en smuk Dame, og en artig Dame, som De er, saa tog jeg Hr. Goldfinch, hvad mig angaaer.

Enken. Gjorde Du, Jenny? — (smægtende) Ja, jeg veed ikke —

Goldfinch (uden for). Jeg maa tale med hende, siger jeg.

Enken. Der kommer han, saa sandt jeg lever! — Han er saadan en uregjerlig Person! — (gaaer til Speilet) Hvorledes seer jeg ud, Jenny?

Jenny (med Eftertryk efter at have betragtet hende). De gjorde bedst at gaae et Øieblik op til Deres Toilette!

Enken. Den glattungede gamle Udsuer har bragt mig i saadan en Forvirring — Lad ham ikke gaae bort, Jenny.

Jenny. Vær ikke bange, Frue.

Enken. Jeg skal ikke blive for længe borte. (gaaer.)

Femte Scene.

Goldfinch (hans Klæder, Hat og Støvler ere tilsølede ved et Fald. Jenny.

Goldfinch. Her er jeg — Lys levende!

Jenny. Jh, Gud bevares! hvad er der paa Færde?

Goldfinch. Heel og holden! — Hesten flog bag ud.

Jenny. Er De bleven kastet af?

Goldfinch. Styrtet 25 Fod dybt i en Grøft — Nedsyltet!

Jenny. Bevare os!

Goldfinch. En smuk Begyndelse! — Siger intet! hele Lemmer, friskt Hjerte — Det er af Jeres Folk.

Jenny. Hvor skede det?

Goldfinch. Paa Landeveien — Bag ved Islington — Jeg holdt dem skarpt an — Jeg skulde gjøre en kort Vending i en smal Gade — vips! førte Vinden en forbandet Dandsemesters Paraplnie tilveirs — Baus! — De fore affted — Veien blev repareret — En Hjuulbor laae iveien — Krak! — ud fløi jeg — Hui! Ilden gnistrede af mine Øine — jeg laae bedøvet — Kom op — saae ud som en Nar — Svinglerne istykker, Bredmule og Ahildgraae styrte begge — Morianen foer affted. Fadningen knuset Skavlerne itu, Bredmule lammede.

Jenny. Forfærdeligt!

Goldfinch. Vandsat galt! — Jeg bandte lidt. — Hudflættede Morianen, smurte Tom med min Jagtpidsk, tog en Hyrevogn og kjørte herhid, som Fanden i en Hvirvelvind.

Jenny. Det er en Lykke, at De ikke har brækket Halsen!

Goldfinch. Lidt stiv! — Siger intet! — Fanden tage alle Dandsemestere med samt deres Paraplnier.

Jenny. Det var bedre De havde været her, Hr. Goldfinch. Det varer saa længe inden De veed hvad De vil gjøre, at De bliver stukket ud! Dersom De nu havde et Kongebrev i Lommen, saa vilde jeg paatage mig, at faae Dem givt inden en halv Time.

Goldfinch. Troer Du det?

Jenny. Troer? jeg er vis paa det.

Goldfinch. For Satan! Jeg flyer affted og henter et. — Jeg kan ikke lade hende gaae mig af Hænderne! — Spillet

er ude, faaer jeg hende ikke! — Maa have hende! Vær mig troe; vær mig troe, saa indestaaer jeg Dig for de Hundrede! Jeg skal være her tilbage igjen fra Cancelliet i en Snup!

Sjette Scene. De Forrige. Enken.

Goldfinch. Ha! Enke! her er jeg! (løber fremfusende hen og kysser hende hvorved han tilsmører hendes Klæder).

Enken. Jeg forsikkrer Hr. Goldfinch! — Har man seet Mage! (beseer sig selv.)

Goldfinch. Bryd Dem ikke om det, børst det af. — Jeg er Fyren — Jeg har været hos Hotchets — Bestilt Bryllups-Karethen.

Enken. Men — Hr. —

Goldfinch. Fadningen malet stribet — Klædes Betræk med Fryndser, grønne og hvide — Gardiner i Festonier — Patenthjul — Sølvbeslag — Alting lueforgyldt — let som en Æske — rulle og hoppe ned ad Bakke saa let som en Gig bagved mine Graae — Hui! — jeg kjører dem — Trr! — Ho, ho! — Ha, ha! — Det er af Jeres Folk.

Enken. Det vil blive nydeligt.

Goldfinch (med Foragt). Nydeligt? — Skal jeg svare for det vil! — De gaae — de gloer — de gaber — de stirrer! — Den rige Enke og den friske Fyr, der kjører de — der ruller de — Det er af Jeres Folk — jeg er Fyren, der skal kjøre Dem, der skal styre.

Enken. Forlad mig, Hr. Goldfinch; dersom en vis Begivenhed efter det vise Forsyns Bestemmelse finder Sted, troer jeg, at jeg nok selv skal styre.

Goldfinch. De styre, — De kjøre! Fanden tage mig om De kan.

Enken. Min Herre!

Goldfinch. Jeg er døbt og kaldet Charles! — Charles Goldfinch! — Den bekjendte Fyr, som ikke tager gal Cours — Vinter eller Sommer — i godt eller ondt Veir — enten der er Vei eller ikke — som aldrig ruller i falskt Spor — Nei, nei Enke — jeg kjører! — Hyp! — Ah! Ah! Hyp! — Pst! Pst! — røre Hvidsok i Siden — pirre Bredmule i Øret — smøre den Vrinske — svippe Øiet ud paa en Flue med Pidsken — Kladsk, kladsk! — Det er af Jeres Folk!

Enken. Jeg er vis paa, Hr. Goldfinch, at De har meget urigtige Formodninger angaaende —

Goldfinch (gaaende). Nu gaaer jeg efter Kongebrevet —

Enken. Men jeg forsikkrer, Hr. Goldfinch! —

Goldfinch. Jeg gaaer efter Kongebrevet — Det er afgjort — (pegende paa sin Pande) Det kommer herfra —

Enken. Dersom ikke Hensyn og — og Tilbøielighed endogsaa ikke lagde Hindringer i Veien, saa maa dog Verden — Klogskab —

Goldfinch. Verden! Klogskab! Fanden tage Verden! Fanden tage Klogskab!

Enken. O, men, min Herre —

Goldfinch. Hverken Verden eller nogen Moers Sjel har noget med Deres eller min Klogskab at bestille — Vi vil strax gifte os.

Enken. Strax, Hr. Goldfinch! — jeg! Strax —

Goldfinch. Hvad, vil De ikke?

Enken. Nei, Hr. Goldfinch — jeg — af — slaaer det ikke reent ud — Men jeg — ønsker —

Goldfinch. Det var forbi — jeg veed det — jeg gaaer efter Kongebrevet —

Enken. Jeg beder — kjære Hr. Goldfinch!

Goldfinch. Jeg gaaer efter Kongebrevet, siger jeg Dem.

Enken. Kun et Ord!

Goldfinch. Til den Fornuftige — det er jeg — jeg gaaer efter Kongebrevet — Det er af Jeres Folk!

Enken (følger efter ham). Hr. Goldfinch! — jeg erklærer —

Syvende Scene.

(Skuepladsen forandres til Dorntons Huus.)

Dornton. Smith.

Dornton. Bestandig den samme Støi, den samme Sværm, Hr. Smith?

Smith. Næsten den samme, Herre! Huset har aldrig oplevet en Dag som denne! Hr. Sulky troer, at vi aldrig holde det ud!

Dornton. Er Milfort fængslet?

Smith. Ja, min Herre!

Dornton. Ufornuftige Ødeland! Min Søn kan ene og alene takke ham for sin Fordærvelse. Men han skal undgjelde.

Smith. Haandværksfolkene, der have Penge tilgode hos den unge Herre, vente.

Dornton. Lad dem komme ind. (Smith gaaer.) Altsammen min egen Skyld, min overdrevne Kjærlighed har forkjælet ham! Jeg nægtede ham aldrig noget, opmuntrede ham til at forøde, og nu —

Ottende Scene.

Dornton. Smith (fulgt af Haandværksfolk, siden) en Tjener.

Smith. Kom herind, mine Herrer!

Dornton. For en Ulykke! hvilken Armee! — En lumpen tankeløs Ødeland.

Tjeneren (til Dornton). Man ønsker at tale med Dem paa Comptoiret, Herre.

Dornton. Det er godt. Jeg skal strax være hos Dem igjen, mine Herrer — ryggesløse Forøder! (gaaer bort med Smith.)

Første Haandværksmand. Alt dette synes jeg ikke om! Hvad skal dette sige?

Anden. Der er Fare paa Færde.

Tredie. Han har været en god Kunde — Ingen af disse nøiagtige Betalere, som eftersee deres Regninger.

Første. Ja, det er en Forskjel! — Hos dem er der intet at fortjene — Man maa bestandig vogte sig for, at støde dem for Hovedet.

Anden. Det er maaskee et Kneb af den gamle Herre, for at eftersee vore Fordringer.

Tredie. Det lider jeg ikke! Heller Undersøgelse af mit Huus, end af mine Regninger!

Første. Hm! Haandværksfolk begynde at forstaae sig paa saadan noget, og tage en rimelig Profit.

Anden. Det kan ikke være ringere end 50 pro Cent for at give Credit.

Tredie. Vist ikke, naar en Mand vil leve paa en stor Fod, og lægge sig noget til Bedste som han bør.

Første. Jo vyt, nei, alting gaaer forbømt hurtig med.

Alle. Det forstaaer sig.

Første. Jeg har ikke en Guinee i Huset — og i Morgen er det Løverdag — hm!

Niende Scene. De Sorrige. Dornton.

Dornton. Deres Tjener, mine Herrer! Deres Tjener. Siig mig, hvor kommer det sig, at De bringer Deres Regninger herhid?

Første. Vi ere bestilte, min Herre!

Dornton. Har nogen af Dem nogen Fordring paa mig?

Første. Vi vilde ansee det for en Lykke at arbeide for Dem, min Herre!

Anden. Vi vilde alle være glade ved at have Deres Søgning, min Herre!

Alle. Alle! Alle!

Dornton. Og kommer De her i den Forventning, at blive betalte?

Første. Penge, min Herre! ere altid kjærkomne.

Anden. De ere sjeldne Varer hos Haandværksfolk.

Tredie. De faae saamange Regninger.

Fjerde. Arbeidsfolk maa leve.

Anden. Hvad mig angaaer, giver jeg altid en Herre, som er en Herre, Tid.

Dornton. Jeg forstaaer Dem — Og hvad er De, min Herre, som synes at holde sig tilbage fra den øvrige Sværm?

Strømpevæveren. Strømpevæver, min Herre. Jeg er uværdig til disse ærlige Herrers Selskab, som leve paa den store Fod. Jeg fornærmer aldrig nogen nøiagtig Betaler; og hvad De vil synes underligt om, er, at jeg faaer mere af dem, som eftersee deres Regninger, end af dem som ikke gjøre det!

Første. Hm!
Anden. Brøvler! } paa eengang, sagte.
Tredie. Fæ!

Dornton. Hvor stort kan Beløbet af Deres Regning være, min Herre?

Strømpevæveren. En Ubetydelighed, som jeg ikke har Ret til at kræve.

Dornton. Ingen Ret til? Hvad vil De sige dermed?

Strømpevæveren. Deres Søn, min Herre, har gjort mig til det jeg er; frelst mig og min Familie fra Ydelæggelse; og det vilde være en slet Erkjendtlighed for hans Godhed, at komme her, som en grov Creditor, paa en Tid som denne, da jeg hellere, ifald det kunde hjelpe, vilde give ham hver Skilling, jeg eiede.

Dornton. Vilde De? Vilde De? (meget vred) De seer ud til at være en ærlig Mand! — Men hvad vil De da her?

Strømpevæveren. Hr. Dornton vidste, at jeg unødig kom, og lod mig sige, at han aldrig mere vilde tale til mig, hvis jeg ikke kom, og hellere end jeg vilde fornærme ham, vilde jeg komme her i et Ærinde som dette.

Dornton (rysser hans Haand) De er en sjelden ærlig Mand! — Saa Harry har været Deres Ven?

Strømpevæveren. Ja, min Herre, en ædelmodig Ven; thi han laante mig Penge, skjøndt jeg var oprigtig nok til, at foreholde ham hans Feil.

Dornton. For Pokker, min Herre, hvor kommer De til at blive Strømpevæver?

Strømpevæveren. Jeg veed ikke, min Herre, hvorledes jeg kom til at blive det, jeg veed blot, at jeg er her.

Dornton. En Philosoph.

Strømpevæveren. Jeg er ingen Elsker af Titler, min Herre — jeg er et Menneske.

Dornton. Men er det ikke en Skam for vore Dage, at Socrates Sjel skal have skjult sig i en Strømpevævers Legeme. Giv mig Deres Regning.

Strømpevæveren. Undskyld mig, min Herre.

Dornton. Giv mig Deres Regning, siger jeg Dem! jeg vil selv betale den.

Strømpevæveren. Jeg kan ikke, bør ikke, min Herre.

Dornton. Jeg vil saa have det.

Tiende Scene. De Sorrige. Harry.

Dornton (vender sig fortrydelig om). Er Du der! — Hvorfor har Du forsamlet disse Folk her, som Du paa en skammelig Maade har gjort Gjeld hos, uden at Du kan betale den; og som ligesaa skamme-

ligt har givet Dig Credit, i Haab om at spække sig dygtigt ved Din Udsvævelse.

Harry. O, min Fader, De kjender dem ikke! det er et meget høfligt, eftergivende Slags Folk. Er De ikke, mine Herrer?

Første Haandværksmand. Jo ganske vist, min Herre!

Alle. Ganske vist.

Harry. Vær saa artige, at opholde Dem nogle faa Minuter uden for, mine fortræffelige Venner. (de gaaer.) Hr. Williams — (tager hans Haand.)

Strømpevæveren. Min Herre. — (gaaer.)

Ellevte Scene. Dornton. Harry.

Dornton. Hvor tør Du kalde denne Sværm af Græshopper herhid? Hvor tør Du det?

Harry (med vedvarende godt Lune). Fortvivlelse, min Fader, er en uforfærdet Helt uden Frygt!

Dornton. Er Du saa skamløs at troe, at jeg kan eller skal betale Dem? — Hvad er Din Hensigt?

Harry. At lade Dem see, jeg har Creditorer.

Dornton. Bedragere! Blodsugere!

Harry. Nogle af dem. Men det er min Skyld! De maae betales.

Dornton. Betales?

Harry. Den Uskyldige maa ikke lide for den Skyldige.

Dornton. Du vil bøe i et Fattighuus.

Harry. Lad saa være; men Faderlses og Enkers Forbandelse skal ikke møde mig der.

Dornton. Harry! for Djævelen! (betragter hans Munterhed.) Betales! hvem har Du i Sinde at plyndre?

Harry. Mit Navn er Dornton, min Fader.

Dornton. Er Du ikke — (fatter Ord.)

Harry. Jo, Herre!

Dornton. Forlad Værelset! Gaae!

Harry. De er den bedste Mand, og jeg — Men jeg hader Taarer! Anger er en medlidende Slyngel, som aldrig har givet en forsvunden Dag tilbage. Forbedring er en langt fyrigere Karl — Men det er for sildig — Lide bør jeg, og lide maa jeg. — Da min Uresgjeld er afgjort, saa lad ikke mine Haandværksfolk gaae ubetalte bort.

Dornton. Du har ødelagt mig.

Harry. Det Hele er kun 5000 Pd.

Dornton. Kun? — Kassen lider under den Ødelæggelse, Du har bragt over os alle.

Harry. Nei, nei — jeg har været et galt Menneske, men min Udsvævelse kan ikke ryste Huset.

Tolvte Scene.

De Forrige. Smith (i Bestyrtelse).

Smith. Der løbe saa mange Verler ind paa os, at vi aldrig holde det ud.

Harry (hudser). Hvad! — hvad er det De siger?

Smith. Vi har saa tit betalt med vore lette Guineer, at Folk ere meget fortredelige.

Dornton. Betal ikke mere dermed! — Lad dem paa Øieblikket gaae for, hvad de ere værd, udbetal den sidste Guinee, og luk saa Comptoiret.

Harry (tager Smith til Side). Er det Deres Alvor?

Smith. Min Herre! —

Harry (utaalmodig). Er det Alvor, spørger jeg? — Er det ikke et Puds for at fremme mig?

Smith. Gaae ind i Comptoiret, min Herre, og overbeviis Dem selv! — Dersom vi ikke faaer Understøttelse inden en halv Time, maa vi lukke. (gaaer.)

Harry (vild). Min Fader! Herre! (vender sig bort.) Er det mueligt? — Vanæret? — Ødelagt? — virkelig ødelagt? — Ved mig? — Er det saaledes? —

Dornton. Harry! — hvor Du stirrer! — Du forskrækker mig.

Harry (farer pludselig op). Det skee!

Dornton. Hvad mener Du? — Berolige Dig, Harry!

Harry. Ja, ved Himlen!

Dornton. Hør mig, Harry!

Harry (vil gaae). Paa Øieblikket.

Dornton (falder). Harry!

Harry. Sørg ikke! (kommer tilbage) Fortvivl ikke! jeg skal gjøre Udvei! (ilagte) Først til min Ven — han kan ikke slaae feil. Men om han skulle! — hvis han var — saa til Megære! Under saadanne Omstændigheder vil jeg ægte hende, om hun saa var 50 Enker, og 50 Furier.

Dornton. Vær rolig, Harry!

Harry. Jeg er rolig! Meget rolig! — Det skal skee! — Vær ikke bekymret — De er min Fader — De var den fornemste Handelsmand i den fornemste Handelsstad — Æret af de Gode, agtet af de Store — Deres Lykke blomstrede — men De havde en Søn! — jeg erindrer det!

Dornton. Hvorfor løber Dine Øine saa vildt omkring, Harry?

Harry. Jeg skal ikke blive længe borte!

Dornton. Bliv hvor Du er, Harry! (griber hans Haand.) Det vil altsammen blive godt! Jeg er meget lykkelig! Gaae ikke fra mig! — Jeg er meget lykkelig! — Ja jeg er det virkelig, Harry! — Meget lykkelig!

Harry. Himlen velsigne Dem! De er

en ædel Mand! — jeg skal ikke blive længe borte.

Dornton. Hør mig, Harry! — jeg er meget lykkelig.

Trettende Scene.

De Forrige. En Contoirbetjent.

Contoirbetjenten. Hr. Smith ønsker at vide, om vi maa sende Bud i Banken efter 1000 Pd. i Sølv.

Harry (læsende). Nei, Slyngel!
(river sig løs og gaaer.)

Dornton (kalder næsten hulkende.) Harry! — Harry! — Harry Dornton! (i en Art af Bedøvelse) jeg er meget lykkelig! — Meget lykkelig!
(gaaer efter.)

Fjortende Scene.

(Skuepladsen forestiller Silkys Huus.)

Silky. Jacob.

Silky. Hr. Goldfinch har endnu ikke været her, Jacob?

Jacob. Nei, Herre!

Silky. Ikke heller Bud fra Enken?

Jacob. Nei, Herre! (det banker stærkt.)

Silky. See hvem der banker, Jacob! (Jacob gaaer.) Det er bestemt en af dem; de maae komme til mig tilsidst.

Femtende Scene.

Silky. Harry (med vild Hast). Jacob.

Harry (i det han kommer ind). Er Du vis paa, han er hjemme?

Jacob. Der er han. (gaaer.)

Harry (forpustet). Hr. Silky. —

Silky. O! min bedste Hr. Dornton, hvorledes befinder De Dem? Jeg haaber, De er vel? Det glæder mig overmaade at see Dem! Dette Besøg er saa artigt, saa nedladende. Det fornøier mig uendelig.

Harry. Hr. Silky! De maa paa Stedet bevise mig en Tieneste.

Silky. En Tieneste! Hvad er det? Hvori kan jeg tiene Dem? Jeg vil gaae til Verdens Ende for Dem.

Harry. De maa vise mig Deres hele Venskab.

Silky. Venskab, min Herre? Siig, min Skyldighed! Det var Dem som gjorde mig til Mand. Jeg havde været ødelagt, sat i Slutteriet, ja Gud veed, hvor eller hvad jeg havde været, hvis De ikke itide var kommen og understøttet mig i det kritiske Øieblik; og nu kan jeg trodse Verden!

Harry (utaalmodig). Hør mig! Det veed jeg De kan.

Silky. O ja! Den Summa De laante mig, en heldig Speculation, fire Aars vedvarende god Lykke, og andre smaae Bestræbelser har gjort mig til — jeg vil ikke sige hvad — men naar jeg undtager Deres Fader og maaskee Een eller To, tør jeg maaskee sige, at jeg kan maale mig med den Stolteste.

Harry. Saa er jeg jo et lykkeligt Menneske!

Silky. Ja, det er De saamæn! Hvori kan jeg tiene Dem? Hvad kan jeg gjøre? Gjør mig lykkelig!

Harry. De kan frelse mig fra at blive affindig!

Silky. Kan jeg? — Det gjør mig stolt, uendelig lykkelig! Hvad? hvorledes? jeg er en lykkelig Mand! Siig mig paa hvad Maade? hvor skal jeg løbe hen? Hvad kan jeg gjøre?

Harry (frygtsom). Mit Forlangende er en alvorlig — Prøve.

Silky. Destobedre! destobedre! Hvem skulde jeg vilde tiene, om ikke Dem? — Dem! En Søn af den rigeste Mand i Byen.

Harry (vist). De tager feil.

Silky. Nei, jeg gjør ikke! Det er De! det er De! Dornton & Compagnie kan byde hele Verden Trods, Hoopes Huus maaskee undtagen.

Harry. Sørgelige Feiltagelse!

Silky. Vah!

Harry. Deres Huus staaer Fare for, at standse med Betalingen.

Silky. Hr. Dornton! — standse med Betalingen!

Harry. Og mine Daarskaber ere Skyld deri!

Silky. Standse med Betalingen!

Harry. Jeg har aldrig været vant til at bede om Tjenester — men min Fader!

Silky. Standse med Betalingen!

Harry. Foragt mig, forband mig, forhaan mig, men frels min Fader!

Silky. Standse med Betalingen!

Harry. Hvad betyder denne Forvirring i Deres Ansigt?

Silky. O, aldeles intet! Ha, ha, ha! Ikke det mindste. Ha, ha, ha! Det forsikrer jeg Dem — Jeg, jeg, jeg —

Harry. Jeg har fortalt Dem vor Forfatning. Ved Deres Credit maae De og et Par andre Venner understøtte min Fader med 50,000 Pd.; læg Mærke til: De maa!

Silky. 50,000 Pund, Hr. Dornton! 50,000 Pund! Drømmer De? Jeg? 50,000 Pund! jeg? eller Halvparten? eller Femteparten? Jeg?

Harry. Troeløse Slyng —! Hør mig, Hr. Silky!

Silky (bange). Ja, Hr. Dornton!

Harry. Jeg maa være rolig! — (bryder ud) Er De ikke en —! jeg siger, Hr. Silky — De har selv underrettet mig om Deres Formue, og jeg fordrer: læg

Mærke til det, Hr. Silky! jeg fordrer at De strax opfylder denne Pligt.

Silky. Pligt, og 50,000 Pund! Er De fra Forstanden, Hr. Dornton? Er De fra Forstanden? Eller troer De, at jeg er det?

Harry. Jeg troer at De er den usleste Slyngel!

Silky. Ja, Hr. Dornton, jeg vil gjøre alting for at tjene Dem! Ved Gud! jeg vil gjøre alting; jeg vil gaae, hvorhen De vil, løbe —

Harry. Mine Arinder, tøre mine Skoe af! Enhver stiden huuslig Forretning, som ikke koster Dem noget — Og det kalder De at vise Taknemmelighed?

Silky. Er det ikke, Hr. Dornton?

Harry (med stigende Vrede). Vil De ikke hjelpe Huset?

Silky. Nei, Hr. Dornton —

Harry. Efter de Tjenester, jeg i flere Aar har viist Dem, efter de Forsikkringer, De dagligen har givet mig, vagtet den Rigdom De har samlet ved min Hjelp — Vil De ikke, min Herre?

Silky (viger tilbage). Nei, Hr. Dornton.

Harry (gaaer imod ham). Vil De ikke, min Herre?

Silky. Gjør ikke en stakkels gammel Mand Fortræd! jeg kan ikke!

Harry (griber ham, ryster ham, og støder ham fra sig). Skurk! (gaaer.)

Silky. Gud bevares! — Standse med Betalingen! Dorntons Huus! — 50,000 Pund — jeg skjælver virkelig over mit hele Legeme! James! William!

Syvende Scene.

Silky. En Contoirbetjent.

Silky. Har vi nogle Verler paa Dorntons Huus?

Contoirbetjenten. Jeg har just nylig eftersect vore Bøger, min Herre. Vi have Verler til Beløbet af —

Silky. Hvormeget? hvormeget? 1000 Pund?

Contoirbetjenten. 3000 Pund, min Herre.

Silky. Tre! — Tretusind Pund? — Gud bevare os!

Contoirbetjenten. Vi hørte denne Tidende et Øieblik efter at Hr. Dornton var kommen her.

Silky. Løb, sælg Verlerne!

Contoirbetjenten. Hvor, min Herre?

Silky. Hvor De kan; enhver tager dem. Løb hen med dem til min bedste Ven, Hr. Smalvare; han boer altfor langt borte til at han kan have hørt at Huset er gaaet! Skynd Dem! Viig ikke fra ham! Formeld ham min ærbødigste Hilsen, han vil gjøre mig sig uendelig forbunden! flyv! Og gaae saa derfra hen paa Banken, og udspred det der blandt Betjenterne. Skulde der saa være nogle af Dorntons Verler at faae tilkjøbs for 50 pro Cento Disconto, saa tab mig det vide. Jeg vil kjøbe alle dem, jeg kan faae. (Betjenten gaaer.) Det er en skikker Speculation, jeg kjender Huset; der vil blive et godt Udbytte. (gaaer.)

Fjerde Act.

(Skuepladsen forestiller Enken Warrens Huus.)

Første Scene.

Jenny efterfulgt af Harry Dornton, (som med et bekiemt Hierte, men tillige halv berusset af Vinn og Lidelse, paatager sig en vild og overdreven Munterhed).

Harry. Af Veien, Hecates Kammerpige! fly!

Jenny. Bevare os, min Herre! De mener ikke hvad De siger!

Harry. Vil Du gaae, Cerbera? — bed min Gudinde at nedstige i en gylden Skye, og strax at lindre min nagende Tvivl.

Jenny. Gudinde! De mener nok Froken Sophie.

Anden Scene.

Enken. Harry. Jenny (gaaer misfornøiet bort).

Enken (smilende). Hr. Dornton!

Harry. Enke! her er jeg! — Phaeton den anden, nedstyrtet fra min flammende Vogn! Jeg kommer her brændende af vilde Ønsker, af Hjertet tilbøielig til at begaae den dødelige Synd at gifte mig. Skal det være saaledes? Tal, min frelsende Engel!

Enken. Ja — men! — kjæreste Hr. Dornton!

Harry. Troe ikke, elskværdige Enke, at jeg er fra Forstanden! — Nei! nei, nei! — (med hysterisk Latter) Kun lidt flygtig — Jeg forlod min Fader rasende, drak aftindig tre Boutellier Burgundier, stoi i forelsket Vanvid til Angrebet, og vil indtage Fæstningen eller døe paa Stedet! — Krudt og Forgift vente paa mit Valg, og jeg maa sige Dem, søde Enke, jeg er en Mand af Ord! Nu, De vil have mig, vil De ikke?

Enken. O, Hr. Dornton —

Harry. Hvad! De vilde dog ikke see min Fader døe, vilde De? og mig opgive Aanden? vilde De?

Enken. Er jeg saa forskrækkelig grusom?

Harry. Saa sig ja! — Ja, eller — Pistoler — Dolke — Kanonkugler!

Enken. Ja, min Herre, ja, ja!

Harry. Holdt, smukke Enke! artige Enke, holdt! — Ikke hidsig! — jeg er det første Asfkum! — fly for mig! — Jeg er ødelagt; men det var, ved Gud!

kun Smaating — min Fader! ham! ham har jeg ødelagt! Hørte De det? Kom frem med Deres Guldbynger! Lad ham endnu engang blive hvad han var, og lad mig kysse Støvet! —

Enken (sagte). Skjønne Yngling!

Harry. Vil Du være hans Støtte, Enke? (hæftig) Vil Du?

Enken. Grusomme Spørgsmaal! hvor kunde jeg sige: Nei!

Harry. Evig Velsignelse lønne Dig! min Fader! —

Enken. Vil blive ganske henrykt ved at høre —

Harry (trykker sit Hoved). Ha, ha, ha, ha, (sutter) De kjender ikke min Fader! En besynderlig, kjærlig Fader — som elsker mig! O! — han! Og De seer hvorledes jeg har misbrugt hans Ømhed; men det siger intet — Dalaladara — Vi vil holde Bryllup i Aften.

Enken. O fy!

Harry. Ja min Madonna! I denne Aften — Jo før jo hellere — det er for at frelse en Fader, velsignede Enke! En Fader! For at redde ham, er jeg bleven forelsket. — Huft paa — Synd med aabne Øine — Penge — jeg maa have Penge tidlig i Morgen, før Guldets Klang giver Echo i Banken, 50,000 Pd. maa bringes tilveie.

Enken. Skal skee, Hr. Dornton.

Harry. Hvad, skal det? skal det? Gjentag det, huldе Aand, gjentag det, skal det?

Enken. Kjæreste Hr. Dornton, ja det skal.

Harry. Talderaldalda! — Huft paa! det første De har at gjøre i Morgen tidlig er at skaffe 50,000 Pd.

Enken. Vil De ikke have noget af Summen i Aften? (coquetterer bestandig)

Harry (hastig). Hvad siger Du? — O nei! — ha! — tusinde —

Enken. Jeg har en ubetydelig Summa.

Harry (heftig). Hvormeget?

Enken. 6000 Pd.

Harry. Ser?

Enken. Som jeg havde ifinde at gjøre Brug af; men —

Harry (trykker hende). Nei, nei! jeg vil gjøre Brug af dem, søde Enke! jeg vil paa Øieblikket gjøre Brug af dem. (stolt) Tvivl ikke om min Taknemmelighed — (trykker hende) Lad dette, og dette —

Enken. Fy! De er forrykt — Men jeg vil bringe Dem en Anviisning!

Harry. Gjør det min blomstrende Enke! Du Keiserinde over Guldøerne, gjør det!

Enken. Jeg kan sige Dem, at De er en meget stem Person! Men huft paa, at denne Ubetydelighed er til Deres eget Brug.

Harry (med Foragt for sig selv). Nei, Perle uden Lige! Til min Fader. Frels blot min Fader, og jeg vil kysse Jorden, Du betræder, og blot leve og aande ved Din Godhed! (Enken gaaer.)

Tredie Scene.

Harry. Jenny (som titter ind).

Jenny. Pst!

Harry. Aha! Min muntre Maibrud!

Jenny. Jeg formoder, at De venter, for at tale med Frøken Sophie, nu da De har faaet den gamle Frue af Halsen!

Harry. Faaet den gamle Frue af Halsen? Uforskammede Naalehæfterske! Nei, jeg har ikke faaet den gamle Frue af Halsen; den gamle Frue skal være min blomstrende, unge Brud! — Og jeg, lykkelige Yngling! er i Evighedens Bog indskreven og bestemt til hendes anden halve Deel! — Ak!

Jenny. Bevare os, min Herre! hvilken Raptus! — Men bie lidt, saa vil jeg sige Frøken Sophie, at hendes Mama vil tale med hende her; og saa — Tys! (Jenny løber bort og gjør Tegn.)

Fjerde Scene.

Harry. Enken.

Enken. Her er Anviisningen.

Harry. Jeg takker, min Sultaninde! I denne lykkelige Aften skal Præsten, naar han udsiger de frygtelige Besværgelser —

Enken. O fy! Jeg vil ikke see paa Dem! —

Harry. Ja, i Aften vil vi gifte os; skal vi ikke? (sætter sig og coquetterer med hende.)

Femte Scene.

De Forrige. Sophie (kommer hoppende ind, men standser da hun seer dem).

Harry. Denne Aften skal blive en underfuld Aften! Vi vil elske hinanden (sagte) som Peer Dover og Kirsten Kims.

Enken (smægtende). Jeg vil hade Dem forskrækkeligt!

(Sophie lister sig frem paa Tæerne.)

Harry. Heisa, vi har Præstens Tilladelse! Heisa, min fortryllende Enke.

Enken. At stjæle sig saaledes ind paa een i et ubevogtet Øieblik.

Harry. Men lad mig knæle først, og saaledes offre Ceres — (gaaer hende imode for at kysse hendes Haand i Henrykkelse, men møder Sophies Kinn.)

Sophie (træder imellem dem med Stjælven, tager Rosen frem af sin Barm, og giver ham den). Der min Herre!

Enken. Ha!

Sophie. Der, min Herre! — O! — jeg beder, min Herre, tag den!

Enken. Hvordan Glut!

Sophie. Jeg beder, min Herre! — jeg ønsker det, min Herre!

Harry (vægrer sig). Talderallal.

Sophie (river Rosen i smaae Stykker, og kaster den bort med Foragt). Nu vel da! der, min Herre! og der, min Herre! og der, der, der, min Herre!

Enken. Stakkels Glut! jeg troer hun er sinsyg!

Sophie (hvis Hulken bliver stærkere). Og jeg vil — jeg vil — stri — i — i — ve til min Grandma — a — ma — a paa Øieblikket.

Enken. Fy Barn!

Sophie. Og jeg vil reise tilba — a — a — ge til Glo — c — c — cestershire —

Enken. Gaae op paa Dit Kammer, Barn!

Sophie. Og jeg skal fortælle min Grandmama, hvad De er for et falskt, nedrigt — slet Menneske, og hun skal hade Dem, og foragte Dem — og jeg vil selv hade og foragte Dem.

Enken. Arme Stakkel!

Sophie. Og det som endnu mere er, jeg vil hade og foragte alle Mandfolk! Og jeg vil for Deres Skyld (med stærkt Udtryk) leve og døe Pige.

Enken. Ja, Barn, det tør jeg sværge paa Du vil.

Harry. Enke! jeg er en slet Karl! Tag mig ikke — jeg er en nederdrægtig Karl! Sophie! De har Ret i at foragte mig! jeg giver mig med Deres Moder!

Sophie. Jeg vil reise tilbage til Glo — c — c — cestershire — jeg vil ikke leve i en Bye, hvor Folk ere saa falske! Og De burde skamme Dem, ved at gjøre Dem selv saa latterlig, Mama!

Harry. Nei, nei, hulde Engel! det er min Skyld! altsammen min Skyld.

Enken (opbragt). Gaae sin Vei, Frøken!

Harry (gaaer imellem dem). Søde Enke! nydelige Enke! — jeg har solgt mig selv, Sophie! Enken har givet 6000 Pund paa Haanden for Stangen, Harry Dornton! — jeg elsker Dem, Sophie.

Enken. Hvad, Hr. Dornton?

Harry. Ved Gud! det gjør jeg! Tag Deres Penge tilbage, Enke! (giver Anvisningen tilbage.) Jeg er en usel Skurk.

Sophie. De er et nedrigt, troeløst Menneske, veed De vel det! Og De er et følesløst og ubarmhjertigt Fruentimmer, med alt det De er min Moder, naar De kan lade min stakkels Broder Milfort sulte ihjel i et mørkt Fængsel.

Harry. Milfort i Fængsel?

Sophie. Ja, min Herre! Arresteret, af Deres grusomme, gamle, hæslige Fader! Jeg er vis paa, han er hæsselig, skjøndt jeg aldrig i mine Dage har seet ham, jeg er vis paa han er et hæsseligt, afskyeligt, stygt Uhyre! (gaaer.)

Harry. Er det sandt, Enke?

Enken (flammende). Hr. — Dornton —!

Harry (i Bevægelse). Arresteret af min Fader? ødsler sine Penge paa et ødelagt Afskum, og vil ikke redde sin Mands Søn?

Enken. Ja men, kjære Hr. Dornton!

Harry. Jeg skal strax være hos Dem igjen, Enke; strax, strax. (gaaer.)

Sjette Scene.

Enken. Jenny. Siden Goldfinch.

Jenny. Hr. Goldfinch kommer, Frue!

Enken. Jeg har ingen Tid at spilde med Hr. Goldfinch. Jeg vil strax sende ham Beskeed angaaende det han vil mig. Hr. Dornton taler, jeg veed ikke selv hvorledes. Jenny — han siger det maa skee i Aften.

Goldfinch. Naa, Enke?

Enken. Ikke saa frie, min Herre! (spadserer frem og tilbage med Foragt.)

Jenny (sagte). Har De faaet Kongebrevet?

Goldfinch. Nei.

Jenny. Nei?

Goldfinch. Nei — jeg har været hos Tattersals.

Jenny. Og ikke efter Kongebrevet?

Goldfinch. Jeg siger jo, jeg har været hos Tattersals!

Jenny. O, alt er ude.

Goldfinch. Jeg har faaet Løvte paa den Blindes Plagger — Dem vilde jeg ikke gaae Glip af!

Jenny (sagte). Dumme Knægt!

Enken (nærmer sig). Hvad er nu Deres Ærinde, min Herre?

Goldfinch. Mit Ærinde? Ha, ha, ha! Det var en artig Snak; jeg skal sige Dem mit Ærinde. (nærmer sig hende med aabne Arme.)

Enken (stolt). Tre Skridt fra Livet.

Goldfinch. Tre Skridt, Enke? Nei, det er ikke Maaden. Gjorde jeg det, saa lob De mig staae ubenfor Døren.

Enken. Dersom De var en Mand af Opdragelse og Stand —

Goldfinch. Stand? — See paa mine Sporer.

Enken. Havde De det Væsen, den Forstand, den — men — nei — De er ingen Cavaleer —

Goldfinch. Hvad! ingen Cavaleer? (klaer paa sin Hat, og spanker opblæst frem og tilbage) for Satan, den var god! Charles Goldfinch ingen Cavaleer — Spørg Dem for i Pladslogerne. Hør Dem for i Ridestolen. (smelder med sin Pidsk.)

Enken. De er en ejendommelig Person, min Herre. Deres Selskab falder besværlig.

Goldfinch. Jeg bryder mig hverken om Gjerder eller Grøfter, holder en god

Stald — Skridt, Trav eller Galop — mig ligegodt, — hale ud, ride i Pasgang eller kort Galop — kommer mig ud paa et — Lee ad alting paa Landeveien — Ride om Kaps med alle dem man seer — og smøre Bønderne, der traver af paa deres Øg — En Cavaleer? — Det er af Jeres Folk!

Jenny (sagte til Goldfinch). Følg mig. (gaaer.)

Enken. Jeg beder, min Herre, at jeg herefter maa blive forskaanet for Dem og Deres Stalbkarlesnak! (gaaer.)

Goldfinch. Hun slaaer bagud! — Ja, jeg vidste nok, at jeg ikke havde Lykken med mig — det forbandede flemme Fald i Morges! Fanden tage alle Dandsemestere og deres Parapluier! (gaaer.)

Syvende Scene.

(Skuepladsen forandres til et Værelse i Fredsdommerens Huus.)

Harry (kommer i hastig Bevægelse ind med) Betjenten.

Harry. Afsted, afsted! Siig Jack Milfort, jeg kan ikke opholde mig et Øieblik — holdt — Skriv ufortøvet en Quittering for de 1000 Pd. Men siig ham ikke et Ord om min Hensigt.

Betjenten. Tusinde, min Herre? Det er næsten 5000 Pd.

Harry. Det er umueligt!

Betjenten. Der er allerede Ordre til Arrest for den Summa.

Harry. 5000 Pd.?

Betjenten. Maa jeg skrive Quitteringen for det Hele?

Harry. Nei — Ja, Skriv den i al Fald. - Hav den færdig. I Morgen tidlig skal det altsammen blive betalt.

Betjenten. Imidlertid kunde der indløbe flere Ordre til Arrest.

Harry. Det er forbandet! Hvad skal jeg gjøre? — Løb, bed ham at komme! — Og hør, en Boutellie Champagne og to store Glas! — store Glas! Huff det! — Siig ham ikke et Ord! (Betjenten gaaer.) 5000 Pd. — og flere Arrestordrer.

Ottende Scene.

Harry. En Opvarter (med Flaske og Glas). Milfort (bagefter).

Milfort (overrasket). Hr. Dornton!

Harry. Hvad er der, Jack? hvad bliver Du forundret for? Jeg kan ikke opholde mig et Øieblik, men jeg kunde ikke gaae forbi uden at see til Dig. Giv mig Din Haand, min Dreng! frisk Mod!

Milfort (told). Undskyld mig — min Herre!

Harry. Hvordan Jack! Ah! bort med dette mørke Blik og vær — ærlige Jack Milford! Du er nu i Knibe — nu hvad er det saa mere? Mand! Solen selv er undertiden skjult bag Skyer! vent blot til i Morgen! — Hvor er Vinen? (fylder Glassene) Kom, drik og fyl Sorgen ned! For en Ulykke! see ikke kold eller tvær ud Menneske, men drik, drik, drik!

Milfort (ler). Jeg er ikke oplagt til at drikke, min Herre!

Harry. See der er Modgift for al Sorg og Grublen! Jeg kunde fortælle Dig en Historie — men jeg vil ikke bedrøve Dig — Hurra, Jack; tab ikke Modet! Vær bestemt som jeg — Jeg er det usleste af alle Kreaturer, som kryber paa Jorden — Dog vil jeg ikke hænge med Hovedet! — Jeg vil døe som en Stynger, med et kjækt Ansigt — Jeg har solgt mig selv — jeg er gjort arvelos — har tabt — ak Sophie! — Hurra, Jack! Frisk! — Lad den store Klode hvirvle rundt; og hvirvle vil den, om jeg endogsaa blev kastet fra dens Overflade til uendeligt Intet! — Drik, min brave Gut!

Milfort. Deres Munterhed er upassende her, min Herre!

Harry. Det er den, Jack! — forbandet upassende. Men Ødelæggelse omgiver os, og det er høi Tid at være munter!

Milfort. Jeg maa sige Dem, min Herre, at skjønt jeg er bleven forraadt af Dem, og sat i Fængsel af Deres Fader, saa vil jeg ikke fornærmes.

Harry. Forraadt af mig?

Milfort. Ja, min Herre! Jeg har faaet fuldkommen Underretning om Deres gemene List! Det var nødvendigt, at jeg skulle være af Veien, for at Deres Hensigt med Frue Warren ikke skulde møde nogen Vanskelighed.

Harry. O Snak! — Farvel, Jack, Farvel!

Milfort. Jeg beder Dem, min Herre, siig Deres Fader, at jeg foragter hans Nedrighed, og haaner Vendskab!

Harry (kommer pludselig tilbage og farer ind paa ham, men standser med det). Jack Milfort! — Haan ikke min Fader — Jeg er halv vanvittig — jeg kom som Din Ven.

Milfort. Jeg foragter Dit Venskab!

Harry. Som Du vil — Tiltroe mig alt hvad der er nedrigt — trods! om Du kan overtræffe Sandheden, men ikke et Ord mod min Fader!

Milfort. Ponsende, jammerlige Skurk! Han er ikke tilfreds med den lille Hævn, han selv kunde tage, han har endogsaa sendt Bud til alle mine Creditorer.

Harry. Det er ikke sandt.

Milfort. Ikke sandt?

Harry. En skjændig, evig Løgn!

Niende Scene. De Forrige.

Retsbetjenten (med Papirer og Dokumenter).

Retsbetjenten. Kaldte De, mine Herrer?

Harry (afbeyder ham). Gaae bort, min Herre!

Retsbetjenten. Men —!

Harry (fortrædelig). Vi have Forretninger, min Herre!

Retsbetjenten. Jeg troede —

Harry. Jeg siger Dem, vi have Forretninger, og vil ikke forstyrres. (Retsbetjenten gaaer.) Hr. Milfort, De skal paa Øieblikket høre fra mig. (Harry gaaer.)

Tiende Scene.

Milfort. Siden Retsbetjenten.

Milfort (efter nogen Betænkning). Hvad var det for Papirer? — Jeg har sikkert ikke været for fremfusende — Ingen uden hans Fader kunde saaledes have hidset mig alle mine Creditorer paa Halsen, paa engang? — Han lod til at være halv bedjænket, eller halv vanvittig! — han sagde, han var adelagt, gjort arveløs — talte om noget i Morgen. — Hvad kunde Hensigten af hans Besøg være? (Retsbetjenten kommer.) Hvad vil De?

Retsbetjenten. Her er en Billet, min Herre!

Milfort. Fra hvem?

Retsbetjenten. Den unge Herre.

Milfort (læser sagte). "Jeg hører De er paa fri Fod" — hvorledes? paa fri Fod? (Retsbetjenten bukker) "jeg spadserer hen til Hydepark. De vil finde mig i Runddelen Klokken 6 — præcise Klokken 6." — Paa fri Fod?

Retsbetjenten. Deres Gjeld er altsammen betalt.

Milfort. Det er umueligt! — Paa hvad Maade? — Af hvem?

Retsbetjenten. Ei, min Herre — det er —

Milfort. Ingen Stammen, men sig mig af hvem?

Retsbetjenten. Min Herre — Jeg fyntes, at De og den unge Herre vare noget uenige?

Milfort. Ingen Spørgsmaal, min Herre; intet Opholt! Siig mig, hvem har betalt min Gjeld? Siig mig Sandhed, og frygt ikke for, at Deres Svar kan have Følger.

Retsbetjenten. Jeg mærker, at der har været noget Udstaaende imellem dem, og skjøndt den unge Herre sik mig til at love, at jeg skulde tie dermed —

Milfort (forundret). Var det da Hr. Dornton? — (Retsbet enten bukker) Jeg Daare! hvad har jeg gjort? (de gaae.)

Ellevte Scene. (Dorntons Huus.)

Harry (fulgt af) Smith.

Harry. Og Faren er ikke endnu forbi? Smith. Langt fra? Hr. Sulky har to Gange skaffet os Understøttelse, og gjør nu tredie Gang Forsøg derpaa.

Harry. Ærlige Sjel! Kunde han mynte sit Hjerte, gjorde han det — bærer min Fader sin Ulykke med Fatning?

Smith. Han er blot bekymret for Dem.

Harry. Vel, vel! Ha, ha, ha, ha! Tallalbalderalla. — Jeg skal hjelpe ham. — Trøst ham, forvis ham derom! — Ja hør mig Himmel og — I Aften er det for sildig, men i Morgen skal alting være godt! — overordentlig godt! —

Smith (med Eftertryk). De vil gifte Dem med Enken?

Harry. Har De hørt det? — Ja min Gut! ja! — Vi vil giftes. Jeg vil gaae og sige, at hun holder sig færdig — Vi vil giftes. — I Morgen ganske tidlig, for at vi kan være sikkre i vor Sag. Jeg har sagt hende Sandheden — hun veed alt — Ja! (seer paa sit Ur) Forloveren, Notaren, Enken, og — (slaaer) Klokken 6 i Runddelen? — Klokken 6? — For Satan! — Hvem veed, hvad der kan — og saa skulde jeg overlade min Fader til Fortvivlelse og Død — Jeg vil ikke! Om saa hele Helvede brændemærkede mig som en Cujon, saa vil jeg ikke gaae! — Hr. Smith! hav Omsorg for min Fader. — Læg Mærke til, jeg anbefaler Dem min Fader. (gaaer)

Tolvte Scene. Smith. Dornton.

Dornton. Hvor er Harry? — hørte jeg ikke hans Røst?

Smith. Han gik bort i dette Øieblik, min Herre!

Dornton. Hvorhen?

Smith. Formoder De ikke hvorhen?

Dornton (forfærdet). Formoder? — hvilket? — Tal!

Smith. Til Enken Warren.

Dornton. I hvad Hensigt?

Smith. For at gifte sig med hende.

Dornton. Gifte sig! — med Enken Warren!

Smith. Og redde Huset med hendes Midler.

Dornton. Ædelmodige Harry! Ædle gode Dreng! For vilde jeg forgaae!

Smith. Han synes meget bestemt — han har alt faaet 6000 Pd. af hende.

Dornton. Givte sig med hende? Jeg gaaer fra Forstanden! — Hvor er Hr. Sulky?

Smith. Han er kommen tilbage i dette Øieblik. Jeg hører ham i Comptoiret.

Dornton. Siig ham, at jeg ønskede at tale med ham. (Smith gaaer.) Harry Dornton og Enken Warren? — Jeg vil komme til at døe i Daarekisten!

Trettende Scene. Dornton. Sulky.

Dornton. Ere vi reddede, Hr. Sulky?

Sulky. Maasee for i Dag.

Dornton. Hvad Kapital har vi til at begynde med i Morgen?

Sulky. Det veed jeg ikke vist — Jeg er bange for at vi ikke har 30,000 Pd.

Dornton. Hr. Sulky, De — De — har i Dag vist Dem som en virksom Compagnon, og en oprigtig Ven.

Sulky. Hm!

Dornton. Jeg har længe agtet Dem; jeg agter Dem mere og mere.

Sulky. Hm!

Dornton. Min Søn Harry — (handser) De er en meget god Mand, Hr. Sulky; en meblidende Mand, skjønt De ikke seer ud dertil.

Sulky. Hm!

Dornton. Det er tungt at see saa ædelt et ungt Menneske — jeg er vis paa, De ikke vilde ønske ham noget ondt, Hr. Sulky! Det er jeg vis paa, De ikke vilde.

Sulky. Hvem?

Dornton. Harry Dornton. Vilde De? — Vilde De? — Vilde De, Hr. Sulky?

Sulky. Et artigt Spørgsmaal!

Dornton. Nei, jeg havde ikke i Sinde at være uartig, Hr. Sulky. Det veed De jeg ikke havde. — Skal vi ikke vove endnu et Skridt for at redde ham?

Sulky. Redde? umueligt! Ødelæggelse alene kan forandre ham; aldeles Ødelæggelse!

Dornton. De tager feil, Hr. Sulky. Hans egne Ulykker røre ham kun lidt, men mine —! han er inderlig rørt! — jeg kjender ham!

Sulky. Det gjør jeg ogsaa.

Dornton. Inderlig rørt! — det er jeg vis paa! Han vil blive et godt Menneske — en stor Mand.

Sulky. Hm!

Dornton. De kjender Enken Warren, Hr. Sulky?

Sulky. Kjender De hende?

Dornton. Jeg har aldrig i mine Dage seet hende — Jeg hører, hun er sine 40 Aar, hendes Væsen er naragtigt, hendes Hjerte ubarmhjertigt, og hendes Sæder —

Sulky. Slette nok!

Dornton. 6000 Pd. i dette Øieblik, er en stor Summa, jeg tilstaaer det! Men troer De, at jeg ikke tør vove det?

Sulky. Vove, hvad?

Dornton. At — at tage Dem af vores Kasse?

Sulky. Hvortil?

Dornton. For — for — at — at redde Harry?

Sulky. Som De behager! Tag det altsammen! hvad kommer det mig ved?

Dornton. Vist ikke, Hr. Sulky! De seer vist ikke Sagen i dens rette Lys.

Sulky. Jeg kan sulte ihjel som hele Resten.

Dornton (ivrt og overfusende). Meget vel, Hr. Sulky! Meget vel! Jeg seer, at De kan være egennyttig, og — og — jeg —

Sulky. Og hvad?

Dornton. Meget vel, Hr. Sulky; meget vel!

Sulky. Jeg kan see Bankerot ligesaa stivt i Øinene som De.

Dornton. Ja, ja, det tvivler jeg ikke paa! Den ene ligner den anden her i Verden! Jeg er en gammel Nar, og saaledes skal jeg leve og døe!

Sulky. Hvorfor spørger De mig til Raads? Tag Pengene! tøm Kasserne! kast det altsammen i hans Hat! Giv ham Guineer til at spille Klink, og Bankosedler til at krølle sine Haar med.

Dornton. Meget vel, Hr. Sulky! — Venskab, Ædelmodighed, Medlidenhed; o! det er altsammen et Gjøglespil!

Sulky. Hm!

Dornton (ringer). Meget vel, min Herre! meget vel! (Tjeneren kommer) Er Vognen færdig?

Tjeneren. Den holder for Døren. (gaaer.)

Dornton (gaaer, men vender om). Altsaa, Hr. Sulky! vilde De heller see ham gift med denne Enke, som De saa tidt, saavel som nu, har tillagt den værste Charracteer, end at vove endnu lidet for Deres Ven?

Sulky. Gift?

Dornton. Ja, gift!

Sulky. Med hvem?

Dornton. Enken Warren, siger jeg Dem.

Sulky. Harry Dornton?

Dornton. Ja, Harry Dornton.

Sulky. Naar? hvor?

Dornton. I Øieblikket! Af en mageløs sønlig Kjærlighed, vil han opoffre sin Ungdom, sine herlige Egenskaber, og sit ædle Hjerte til alle de Qvaler, som saadant et Giftermaal og saadan en Kone kan paaføre ham, blot for at redde mig, som er gammel og til ingen Nytte.

Sulky. Tag Pengene.

Dornton. Er det Deres Alvor, Hr. Sulky?

Sulky. Tag Pengene. Afsted! Gaae! Paa min Sjel, jeg vilde heller døe langsomt af Sult, end at han skulde gifte sig med hende.

Dornton. Hr. Sulky, De er en brav Mand, en sand Ven!

Sulky. Fanden i Vold med Complimenter! Skynd Dem. (De gaae.)

Femte Act. (Enken Warrens Huus.)

Første Scene. Sophie. Jenny.

Jenny. Ah, Frøken! Deres Mama kommer ned paa Øieblikket.

Sophie (i stor Bevægelse). Er hun paaklædt?

Jenny. O ja! — jeg har udstafferet hende, saa at hun ligner en af Kongens Kjøreheste.

Sophie. Det er godt.

Jenny. Hun med alle sine Fjer og Sløifer og Garneringer og —

Sophie. Det er meget godt. Det er altsammen meget godt! — men der bliver intet Bryllup af —

Jenny (sagte). Jeg haaber det ikke.

Sophie. Han sagde hende lige i hendes Øine, at han elskede mig, og sagde, at han vilde give hende Pengene tilbage — han tager hende aldrig — Og om han gjør det, bryder jeg mig ikke derom — Jeg veed, at jeg vil komme til at døe af Sorg, men det kan være det samme — Jeg skal fortælle det altsammen til min gode Grandmama, for jeg vil ikke blive her i denne afskyelige Bye — Nei, han skal ikke see mig visne hen — jeg veed, at mit Gjenfærd vil forfølge ham, men jeg kan ikke gjøre ved det. Jeg har aldrig ønsket ham nogen Sorg, og havde han bare været troe, og biet efter mig, saa vilde jeg — Men det er det samme — han skal ikke see mig fælde en Taare, eller høre det ringeste Suk af mig.

Anden Scene. De Forrige. Enken.

Jenny (seer paa hende med Beundring og gaaer omkring hende). Ah, Frue! jeg forsikkrer, at De seer ud som et Malerie.

Enken. Synes Du, jeg seer taalelig ud, Jenny? (spadserer frem og tilbage og beseer sig selv). Kan jeg anrette et Nederlag? Hvad fattes Dig Barn?

Sophie. Læg Mærke til hvad jeg siger, han tager Dem aldrig!

Enken. Stakkels Skabning!

Sophie. Han gjør det aldrig.
(det banker stærkt paa Gadedøren.)

Enken. Løb, Jenny, og see hvem det er. (Jenny gaaer.) Gaae op paa Dit Kammer, Barn!

Sophie (i heftig Bevægelse). Nei, jeg vil blive her!

Enken. Gaae op paa sit Kammer, Frøken! siger jeg.

Sophie. Slaae mig, hvis De vil; dræb mig, men jeg gjør det ikke.

Tredie Scene. De Forrige. Jenny.

Jenny. Der er en gammelagtig Herre, som forlanger at tale med Fruen.

Enken. Vil hun gaae, Frøken?

Sophie. Siden det ikke er ham, behøver jeg ikke at blive. Jeg vil bare endnu engang see ham i Ansigtet. (gaaer.)

Enken. Hvorledes er han klædt?

Jenny. I graae Kjole.

Enken (betænker sig). Graae?

Jenny. Ja, Frue.

Enken (haabende). Mørkegraae?

Jenny. Ja, Frue!

Enken (ivrig). Seer han ud som en Præst, Jenny?

Jenny. Ja, Frue! han seer ud til at være en ordentlig, net, alvorlig Mand —

Enken. Viis ham ind — Det er bestemt Præsten.

Fjerde Scene.

De Forrige. En Tjener (som viser) Dornton (ind).

Dornton. Deres ydmyge Tjener, Frue!

Enken (med megen Ærbødighed). Min Herre, jeg er Deres ydmygste Tjenerinde.

Dornton. Jeg formoder, at De ikke kjender mig.

Enken (blyfærdigt smilende). Jeg troer, jeg kan gjette hvem De er, min Herre! —

Dornton. Kan De, Frue?

Enken (holder Lommetørklædet for Ansigtet). De — De kommer her — angaaende — den unge Hr. Dornton!

Dornton (forundret). Det gjør jeg.

Enken (sagte). Det er Præsten! — (høit) Vil De behage at sidde, min Herre?

Dornton. Undskyld mig, Frue!

Enken. Behager De ikke at tage en lille Forfriskning?

Dornton. Nei, jeg takker, Frue!

Enken. Et lille Stykke Kage; et Sukkerbrød; lidt Pommerantseskal; et Glas Constanzia, eller lidt Gelee? — Jeg veed, at disse smaae hjertestyrkende Ting ere behagelige Vederqvægelser for Folk i Deres Klæder.

Dornton (seer paa sig selv). Klæder?

Enken. De bliver dog ikke fornærmet, haaber jeg. Jeg vil selv gjøre Dem Selskab.

Dornton. Hm! Det tvivler jeg ikke paa.

Enken. De er bekjendt med Hr. Dornton?

Dornton. Ei! — ja — jeg troer, jeg er en af hans ældste Bekjendtere.

Enken. Saa er jeg vis paa, De har megen Agtelse for ham?

Dornton. Hm! — ja — jeg havde et — Slags Venskab for ham, endogsaa før han blev født.

Enken. O! — min Herre! — De staaer paa en fortrolig Fod med Familien?

Dornton. Ja — ja, Frue.

Enken. Og kjender hans Fader?

Dornton (trækker paa Skuldrene). Hm! —

Ja, endskjøndt jeg har havt Omgang med ham fra han blev født og lige til nu, saa vil man forsikkre mig, at jeg dog ikke kjender ham.

Enken. Ei, virkelig! er han saa besynderlig?

Dornton. Undertiden! Til min store Sorg har jeg fundet, at han undertiden er en meget urimelig gammel Mand.

Enken. Det gjør mig ondt! — da jeg snart ved — Giftermaal — bliver meget nær beslægtet med ham; (med pigeagtig Affectation) jeg — jeg.

Dornton (smiler). De ønsker da, at faae en kjerlig overbærende — Papa —

Enken (blyfærdigt smilende). Naturligviis, min Herre.

Dornton. Ha! Jeg kan just ikke sige meget til hans Berømmelse.

Enken. Ja, hvorvel jeg har en ubegrændset — hm! — hm! — Agtelse for den unge Dornton — saa tilstaaer jeg, at jeg ikke har særdeles fordeelagtige Tanker om hans Fader! (ilter med megen Betydning.)

Dornton (hurtig). Han heller ikke om Dem, Frue!

Enken. Troer De det, min Herre?

Dornton. Jeg veed det med Vished.

Enken. Jeg er vis paa, at han, som De sagde, er en meget pedantisk, bidende Person! — en tirrende mobbydelig Slags gammel Mand!

Dornton. Det sagde jeg ikke, Frue!

Enken. Ah! min Herre! det er nødvendigt at være lidt forsigtig for Folk i Deres Klæder.

Dornton. Nu Klæder, igjen! — Jeg veed ikke, hvad De forstaaer ved mine Klæder. Men, endskjøndt Hr. Dornton er lidt ældre end De, saa bilder han sig dog ind, at han ikke er halvt saa modbydelig.

Enken. Min Herre!

Dornton (fatter sig). Frue! — jeg — jeg beder om Forladelse! — jeg — (bukker.)

Enken. (det banker stærkt) O, der kommer bestemt Brudgommen. (løber hemmelig til Døren.)

Dornton (sagte). Min forbandede Hidsighed! Efter alt dette kan jeg aldrig sige hende hvem jeg er. (gaaer op ad Stuepladsen.)

Femte Scene.

De Sorrige. Harry (ilende).

Enken (heftig). O! De Hjertetyv!

Harry. Naa, min fortræffelige Enke! (Dornton vender sig pludselig om, da han hører sin Søns Stemme, og nærmer sig lidt efter lidt.) Min søde medlidende Enke! jeg flyver til Dem for endnu engang at gjøre Fordring paa Deres Godhed.

Enken. Tys!

Harry. For paa Stedet at bede Dem om Medynk og Hjelp!

Enken. Hm, hm!

Harry. Jeg har ikke et Minut at spilde!

Enken (hviskser). Han er her! Han er kommen! — En vranten, plump — hm! (høit) Deres Ven har alt været her i nogen Tid, Hr. Dornton!

Harry. Min Ven? hvilken Ven?

Enken (pegende paa Dornton). Deres Ven, Præsten.

Harry. Præsten! — De — (vender sig, og seer sin Fader ad sin Side) Min Fader!

Enken. Hans Fader! (Pause.)

Dornton. Naa, Harry! hvorfor seer Du saa bleg ud? Det glæder mig, at Du er her — Din Ankomst, og den gjensidige Oprigtighed hvormed denne Dame og jeg har meddeelt hinanden vore Følelser, vil gjøre alle Omsvøb unødvendige — Nu forstaae vi hinanden.

Enken. Min Herre — jeg —

Dornton. O, Frue! kald ikke Deres Ord tilbage, lad os blive ved at sige vor Mening ærligt og ligefrem.

Enken. Men — min Herre — Hr. Dorntons Kjerlighed —

Dornton. Ha, ha, ha, — (lynkende hendes Vildfarelse) Kjerlighed, Frue!

Harry. Min Fader!

Dornton. Harry — jeg kjender Dine Bevæggrunde! Jeg skal aldrig glemme dem! Men Aarsagerne dertil ere ophørte.

Harry. Min Fader! — vogt Dem! Ingen falsk Medlidenhed! Tænk ikke paa den nederdrægtige Usling, der var Deres Søn; jeg foragter en Tilværelse der er kjøbt med Deres Ulykke.

Dornton. Harry! Faren er forbi.

Harry. Er dette — er dette Deres Alvor?

Dornton. Hr. Sulky er en brav Mand! hans rige Onkel er død, og han er eneste Arving. Vore Bøger ere ogsaa blevne eftersøete, og overgaae langt vore Forventninger.

Harry. Taltaral!

Dornton. Her er Deres Penge, Frue.

Harry. Min Fader er redet? Taltaraltalta!

Enken (grædefærdig). Ja, men — Hr. Dornton — min Herre!

Dornton. Jeg maa bede Dem, at modtage Dem.

Harry. Glæde, Enke! Glæde! Syng, istem Frydeskrig! Taltaraltal!

Enken. Jeg behøver ikke Pengene, min Herre! Lumpne Penge! (tvinger sin Graad) Og hvad det angaaer, som jeg sagde, endskjøndt De har ladet Milfort arrestere —

Harry (studser, betænker sig, og seer paa sit Uhr). Ha!

Enken. Det gjør mig ondt — jeg beder om Forladelse — Og dersom Hr. Dornton —

Dornton. Hvi taler Du ikke, Harry? hvor gaaer Du hen? (Harry gaaer hastig til Dø-ren.) Kom tilbage Harry. Bliv, siger jeg! Harry. Jeg kan ikke blive! — jeg maa afsted! — Det gjelder min Ære. (gaaer.)

Dornton (forfærdet). Hans Ære! — Det gjelder hans Ære! — der, der, Frue! (byder hende Pengene.)

Enken. Nei, min Herre!

Dornton. For Djævelen, Frue! tag Deres Penge. (gaaer.)

Enken. Grusomme Behandling! — Troelose Mandfolk — Blind! Dum! Jeg vil forsage og skye det hele Kjøn! (brister i Graad.)

Sjette Scene.

Enken. Jenny (sidder sig ind paa Tærne, som om hun havde staaet paa Vagt).

Jenny. Frue! Frue! Hr. Goldfinch, Frue.

Enken. Ha! Hr. Goldfinch? — Var det det Du sagde Jenny? (oplivet) Hvor?

Jenny. Nede, Frue! Jeg overtalte ham til at komme op, men han er ganske haardnakket.

Enken. O! Kommer han? Jeg troer jeg vil tale med ham — Ja — jeg troer det.

Jenny. Jeg har altid sagt Dem, Frue, at jeg syntes bedst om Hr. Goldfinch.

Enken. Har Du?

Jenny. Men han siger, at han vil have Deres skriftlige Løfte i denne Aften, eller aldrig mere tale med Dem — jeg hører ham. (retter Fruens Paaklædning.) Frue! om De lagde lidt rødt her! — her om-kring! Saa faae Deres Øine dobbelt Ild og Liv.

Enken. Gjør de? (gaaer.)

Syvende Scene.

Jenny. Goldfinch. Siden Enken.

Goldfinch. Hvor er Enken?

Jenny. Tys! husk paa hvad jeg har sagt Dem. — Da det er for sildig at faae Kongebrev — saa gjør Dem sikker paa hendes Løvte — Vær ikke forsagt!

Goldfinch. Jeg forsagt. Jeg spiller saa længe jeg har Kjole paa Kroppen.

Jenny. Tys! (gaaer.) (Enken kommer ind.)

Goldfinch. Her er jeg endnu engang, Enke!

Enken. Ah! Sværmer!

Goldfinch. Er De cureret for Deres Nykker?

Enken. Ja, Hr. Goldfinch!

Goldfinch. Skal jeg endnu holde mig tre Skridt fra Livet?

Enken. De er uartig.

Goldfinch. Er jeg nu en Cavaleer?

Enken. De dræber mig.

Goldfinch. Seer De, Enke! jeg kjender Deres Streger — Skye! vil ikke lystre Svoben! Gaaer ud af Sporet! — løber durk! — Altsaa giv mig Deres Løvte.

Enken. Mit Løvte —

Goldfinch. Med Segl og Underskrivt.

Enken. Stemme Mand! — De skal ikke — jeg vil ikke lade Dem tyranniſere over et bankende Hjerte.

Goldfinch. Bank — hvad var det hun sagde?

Enken. De skal ikke bortstjæle Hymens Glæder.

Goldfinch. Hvad er det?

Enken. Ægteskabelige Henrykkelser!

Goldfinch. Ægte — hvad er nu det?

Enken. Gaae, paatrængende Menneske!

Goldfinch. O! hvad, De vil ikke?

Enken. Jeg vil aldrig tilgive Dem.

Goldfinch. Det er ude! (gaaer.)

Enken. Grusomme Mand!

Goldfinch. Det er ude!

Enken (falder). Hr. Goldfinch!

Goldfinch. Det er ude!

Enken. De skal faae Løvtet.

Goldfinch. Oho! Naa, saa vender jeg om.

Enken. Barbariske Yngling! Kunde De forlade mig? Men jeg maae skikke Bud til Hr. Silky.

Goldfinch. Nei, nei, lad mig strax faae Løvtet! Jeg vil selv gaae hen til Silky.

Enken. Vil De, Hr. Goldfinch?

Goldfinch. Om jeg vil? — Jeg tager en Hyrevogn, sætter mig paa Bukken — Hyp, kjør til, — og farer saa afsted efter den gamle Slyngel! Jeg er huul! Kjender hver Tomme af Veien! Jeg er en Fyr for Enken! Det er af Jeres Folk!

Enken. Uforskammede Menneske! jeg bliver meget vred paa Dem.

Goldfinch. Jeg er her strax igjen!

Enken. Adieu! skye hurtig, Minuter!

Goldfinch. Men jeg maa først have Løvtet!

Enken. Jeg vil gaae ind og skrive det — Kom, Hykler! kom! (gaaer smægtende bort.)

Goldfinch. Det er en gammel Traver! Men jeg vidste nok, jeg skulde tage hende ved et Fif!

Ottende Scene. Goldfinch. Milfort.

Milfort. Ah! Charles! hvor er Enken?

Goldfinch. Enken er min.

Milfort. Din?

Goldfinch. Jeg er Fyren! Alting er sluttet — Galoperer nu efter den gamle Silky. (Vil bort ved ethvert Ord, men standses af Milfort.)

Milfort. Silky, siger Du?

Goldfinch. Jeg skal betale den gjerrige Hund 50,000 Pd. Men tys! Det er en Hemmelighed.

Milfort. Du raser!

Goldfinch. Jeg siger, han har hende paa Krogen! Hun kan ikke givte sig uden hans Samtykke.

Milfort. Men hvorfor ikke?

Goldfinch. Veed det ikke! Den hemmelighedsfulde gamle Hund vil ikke sige det. Han har faaet et Document, siger han — noget Skrevent.

Milfort. Virkelig?

Goldfinch. Ja — men det er altsammen en Hemmelighed! Nu bliver jeg høiere paa Straaet end før, Jack! Gaaer til næste Foraars Veddeløb; tager Dig med mig — Gaaer lidt ned til Beriderne — De veed Besked — de Fyre — Vi er med i Hemmeligheden — Vedder høit — 700 mod 500, at Favorite slaaer dem alle af Marken! — Top! — jeg holder det endnu engang! — Top! — Femdobbelt — nok engang dobbelt — Top! Top! — — De sætter afsted! — Perlen lunter — lader til at være mat — Veddemaalene stige høit! — Den taer dem — der hvidskes, at Perlen lammer — den humper efter — Veddemaalene stige høiere og høiere! — den taer dem — den lunter — de sætte an paa Sletten — arbeide op ad Bakken — de ere forbi første Maal — endnu er den kun den anden — Alle Vedderne ere i Hede! de gaae Side om Side! — Han giver den Tøilen — viser den Pidsken — flyver afsted som en Piil — Det er Fanden tage mig Commers — Hui! — Det er af Jeres Folk! (gaaer.)

Milfort. 50,000 Pund til Silky for hans Samtykke, fordi han har et Document, noget Skrevent. — Om det skulde være — det maa det — paa min Sjel! det er det! (gaaer.)

Niende Scene. (Runddelen i Hydepark.)

Harry (seer paa sit Uhr). Dornton.

Harry. Hvor længe skal jeg vente? — Jeg seer intet til Milfort — jeg skal hugge Ørene af Betjenten, hvis han har forraadt mig. (gaaer omkring.)

Dornton (aandeløs). Ah, Harry!

Harry. Igjen min Fader!

Dornton (pustende). Hvad bestiller Du her?

Harry. Jeg — jeg — tager frisk Luft.

Dornton. Det gjør jeg ogsaa — Du har indviklet mig i en smuk Sag — hvorfor er Du kommen her? (fatter sig pludselig) Hvor ere de Penge, Du fik af Enken? (et Ophold, i hvilket han frygter for Svar.) Hvor ere Pengene, Harry?

Harry (med Uvillie). Borte!

Dornton. Borte?

Harry. De fleste af dem.

Dornton. Og Dine Creditorer ere ikke betalte? (atter et Ophold) Og Dine Creditorer ere ikke betalte?

Harry. Nei!

Dornton (slaaer Hænderne sammen). Jeg formodede — jeg spaaede det! (Harry gaaer frem og tilbage.) Han har været i et Spillehuus, tabt alting, været i Klammerie, og kommer her for at gjøre en ulykkelig Ende paa en ulykkelig Tilværelse! (yderlig opbragt) O! hvem vilde være Fader!

Tiende Scene.

De Forrige. En Opvarter.

Opvarteren (seer sig omkring og bliver Dornton vaer). Med Tilladelse, min Herre — er Deres Navn Dornton?

Dornton. Jo det er.

Opvarteren. Saa gaaer jeg ikke feil. Hr. Milfort har sendt mig denne Seddel.

Harry (nærmer sig). Den er til mig.

Dornton. Hvoraf veed Du det, Harry?

Harry. Jeg er vis paa det — Jeg maa bede —

Dornton. Nu er det ikke Tid at gjøre Complimenter. (læser) "Bedste Harry! tilgiv mig min Udfordring; forglem den Uret, jeg har gjort Din Fader" — Mig? — "Jeg vil hellere underkaste mig enhver Ubehagelighed, end væbne min Haand mod Dit Liv — Jeg vilde kommet for endogsaa paa mine Knæe at undskylde mig, men jeg er bleven forhindret. J. Milfort." (staaer et Øieblik og sammenknuer Papiret) Hvorledes Harry! — Hvad? Hvad er det? — Siig mig — siig mig — er det ved at have betalt Milforts Gjeld, at Du har udgivet Pengene?

Harry. Ja!

Dornton (løfter sine foldede Hænder i Henrykkelse, for at takke; men undertrykker hastig sine Følelser). Men, hvorledes? har han gjort mig Uret? Hvordan? kom Du her for at slaaes med ham?

Harry. Min Fader — han — han talte ikke om Dem med den tilbørlige Agtelse. (Ophold.)

Dornton (fæster sine Øine paa sin Søn, til han ikke længere er i Stand til at tvinge sig; han skjuler dem med den ene Haand, og strækker den anden ud). Harry!

Harry (tager sin Faders Haand; men vender ligeledes Ryggen for at skjule sin Bevægelse). Min Fader!

Dornton (strider med sin Følelse). Harry! Harry! (Et Ophold.)

Harry. Gode Fader! lad os ile herfra for at trøste stakkels Milfort.

Dornton. Som Du vil Harry! Gjør med mig hvad Du vil — o hvem vilde ikke være Fader! (de gaae.)

Ellevte Scene. (Enkens Huus.)

Milfort og Sulky.

Milfort. Abekatten Goldfinch underrettede mig selv om, at Silky skal have 50,000 Pd. for sit Samtykke.

Sulky. 50,000 Pd.! Pokker! Saa maa den gamle Skurk være kommen i Besiddelse af Testamentet.

Milfort. Som de udentvivl have i Sinde at tilintetgjøre. Goldfinch kom nu

just med Silky. De ere inde hos Enken sjæleglade, og komme sikkert strax herhid for at afgjøre Sagen i Eenrum.

Sulky. Hvad er herved at gjøre?

Milfort. Vi maa skjule os her et Sted, og saa overraske dem.

Sulky. Jeg kan ikke lide at staae i Skjul, det er Bedragerie, og Bedragerie er en Skurks Tilflugt.

Milfort. Men det er ikke at undgaae! Vi kan ikke faae lovlig Bistand inden det er for sildigt! Her er to Kabinetter. Gaae De ind i det ene, jeg vil skjule mig i det andet. Vi vil faae at høre, hvad De tale om, og kan styrte løs paa dem i det rette Øieblik.

Sulky. Nu vel, naar det skal saa være! — Men det er en usel, elendig Tilflugt.

Milfort. Jeg hører dem komme. Skynd Dem! (de gaae ind i Cabinetterne.)

Tolvte Scene.

Silky. Enken. Goldfinch.

Silky. Ha, ha, ha! Jeg sagde Dem nok, at De vilde sende Bud efter mig, naar De havde mig nødig. Jeg vidste nok, at det vilde skee. Men, De er en lykkelig Mand, Hr. Goldfinch, og jeg er en lykkelig Mand; ja og De er ogsaa en lykkelig Kone. Vi ere allesammen lykkelige!

Goldfinch. Ih, for Satan! gamle Knægt! De har havt Fingre i Spillet i mangen smuk Streg i Deres Dage!

Silky. Ha, ha, ha, ha, ha, ha! Ja vist har jeg det. Jeg maa sørge for min Familie, Hr. Goldfinch!

Enken. Det er virkelig en lykkelig Hændelse. Deler De ikke min Henrykkelse, Hr. Goldfinch?

Goldfinch. Jo vist — Det er en snild Plan! Det er at være snu! Ikke sandt, Graaskjæg! det er at tage Tosserne ved Næsen?

Silky. Alting er oven i Kjøbet saa sikkert, saa hemmeligt. Jeg er saa fornøiet og saa lyksalig. Det tilhører os altsammen! Ikke en Sjel faaer noget at vide deraf, uden vi Tre.

Goldfinch. O jo — endnu een, Gamle.

Silky (forskrækket). Ei! hvem? hvem?

Goldfinch. Deres Fader — Belzebub!

Silky. Bevare os! Hr. Goldfinch, gjør mig ikke forskrækket.

Enken. Det er sandt, man maa tilstaae, at De er en slem gammel Skjelm, Hr. Silky — Men der er ingen Udkomme med Dem — Skynd Dem altsaa med Deres Document og Deres Udsugelser; thi vi vil virkelig være glade ved, at blive frie for Deres Selskab.

Silky. Naa, naa, jeg er færdig — jeg skal ikke længe forstyrre Deres forliebte Hastværk. Jeg er en Mand, som forstaaer Forretninger. Jeg formodede, hvorledes det vilde gaae, og har et lovligt Instrument her, som er allerede opsat med min egen Haand, og det vil bringe alt i Rigtighed saasnart De har sat Haand og Segl under det.

Enken. Men hvor er Testamentet!

Silky. O, jeg har det — lad os imidlertid først see, om vi ere sikkre. (lukker begge Dørene, vil begynde at læse, men seer sig omkring, bliver Kabinetsdørene vaer, og lukker dem omhyggelig og forsigtig.)

Goldfinch. De er nok gammel i Synden! Der er ingen huul nok for Dem.

Silky. Ha, ha, ha, ha! troer De det, Hr. Goldfinch?

Goldfinch. Men jeg gad nok seet Dem paa Deres Dødsseng!

(Der bankes et Slag i et af Kabinetterne.)

Silky. Ih Gud bevares! hvad er det?

Goldfinch. For Satan! det er underligt nok! — jeg troer han kommer for at hente Dem før Tiden.

Enken. Det var besynderligt!

Silky. Jeg forsikkrer, at jeg skjælver over mit hele Legeme!

Enken. Kom, kom, lad os faae Ende paa dette afskyelige Arbeide! — Hvor er Testamentet?

Goldfinch. Ryst dog ikke saadan, Menneske!

Silky. Nei, nei! — Underskriv først Gjeldsbeviset. (Enken og Goldfinch vil skrive, der høres et andet Slag.) Gud, forbarme sig over mig!

Goldfinch. Jeg lugter Svovl.

Enken. Frels mig, Hr. Goldfinch!

Silky. Lysene brænde saa blaae. (Pause.)

Goldfinch. Hys! For Djævelen! det er ikke andet end en Kat i Kabinettet.

Silky. Jeg hørte det i begge Kabinetter.

Goldfinch. Ih, saa er der to Katte! — Kom, jeg vil skrive under —

(Enken og Goldfinch underskriver Beviset.)

Silky. Hvor er Løftet?

Goldfinch (lægger det paa Bordet). Her er det!

Silky. Og her er Testamentet, som vi, for at alting kan være i Sikkerhed, strax vil overgive til Flammen. (Gaaer hen for at brænde det ved Lyset, der høres fire stærke Slag, et fra hver Dør, Silky studser, taber Lyset og river de andre over Ende. Skuepladsen bliver mørk.) Herren forbarme sig over os!

Goldfinch. Haarene reiser sig paa mit Hoved! (Der bankes heftig paa begge Kabinetsdørene og paa de andre Døre.)

Enken. Red mig, Hr. Goldfinch! Beskyt mig! ah! (striger.)

Trettende Scene.

Sulky og Milfort (styrte ud af Kabinetterne, og bemægtiger sig Beviset og Løvtet; aabner saa Stuedørene, af den ene kommer Jenny ind med Lys, og af den anden Sophie, Harry og Dornton.)

Sophie. Bevare os Mama, hvad er der paa Færde?

Sulky. Hvor er Testamentet? (Silky kommer til sig selv og snapper det op.) Giv mig det, Du gamle Skurk; giv mig det strax, eller jeg dreier Halsen om paa Dig. (river det fra ham.)

Milfort. Ei, mine Herrer! I ere et smukt Par Kjeltringer.

Sulky. Og De virkelig en net Dame.

Enken. Tal ikke til mig, Menneske! — tal ikke til mig — jeg faaer aldrig min Forstand mere.

Harry. Hvad er der skeet, mine Herrer? Hvor kom det sig, at De alle vare indelukkede?

Dornton. Er De her, Hr. Silky?

Sulky. Ja, der er den ærlige, taknemmelige, venskabelige Hr. Silky, som, for at have en god Samvittighed og sørge for sin Familie, vil bedrage sine Venner, plyndre de Levende og rane de Døde.

Goldfinch. Gamle! Det er ude med Dem!

Sulky. Og der staaer den barnagtige gamle Coquette, som vilde bestjæle sin Datter, og lade sin Mands Søn døe i et Fængsel, for at hun kunde givte sig med den første Nar, hun kunde finde. (undersøger Testamentet.)

Goldfinch. Enke! der har De Deres Skudsmaal! Nu er Deres sidste Haab røget i Lyset!

Dornton. En ødelagt Spiller, opfødt i Dovenskab, Dumhed og Udsvævelse, hvis Riden, Veddeløben og Kjøren er forbi, hvis hele Skare af Heste, Hunde, Vogne og Daarligheder med det første maa sættes til Auction, er intet stort Tab.

Sophie. O nei!

Dornton. Jeg kjendte Deres Fader, min Herre; det er en Lykke for Dem, at han er død. Dersom De vil holde op med Deres nærværende Levemaade, og lægge Dem efter en Haandtering —

Goldfinch. Fanden i Vold med Haandtering! Hvem kommer til næste Foraars Veddeløb? Krydse dem og tage Luen fra dem. Syv mod fem, at De ikke kan sige, hvem der vinder. Jeg er for at leve og for at kiøre — Tærninger — Sex Es! — høieste Øine! — Fanden i Vold med Haandtering! Fjorten Esser — Baghaanden, og et heldigt Snit! — Jeg er en huul Broder! Det er af Jeres Folk! (gaaer.)

Sulky. Og nu, Frue —

Enken. Tie, Afskum! De lugter af Ondskab, Grusomhed og Forfølgelse.

Sulky. Nei, Frue! jeg lugter af Ærlighed. De afskyer Medicin, men De maa tvinges til at tage den — jeg har igjennemløbet Testamentet, og seer, at jeg har Magten.

Enken. Lad mig gaae Tølper! De er en vederstyggelig Person! jeg hader Synet af Dem, De har et Steenhjerte — et Steenhjerte, følesløse Uhyre, og jeg afskyer Dem. (gaaer.)

Sophie. Naa, De er et hjerteligt godt, gnavent gammelt Skrog; og jeg er vis paa, De tilgiver stakkels Mama! Vi bør alle tilgive og forglemme. Bør vi ikke, Hr. Dornton?

Harry (med Henrykkelse, seer paa sin Fader). Hører De hende, min Fader!

Dornton. Harry har fortalt mig om Deres uskyldige, rene og godtroende Hjerte — jeg holder af Dem, fordi De har kaldet mig en grusom, hæslig Mand!

Sophie (til Harry). Naa — Hr. Dornton, hvor kunde De —

Sulky. Harry! giv mig Deres Haand — De har et godt og ædelt Hjerte, men Deres Høimodighed havde skadet mere, end selv Deres Ødselhed. Nei, ingen Ulykke, ikke engang en tiggefærdig og ødelagt Fader, kunde retfærdiggjøre et saa ufornuftig Givtermaal.

Dornton. Og nu (til Sulky) min Ven!

Milfort. Min Fader!

Harry. Min —

Sulky. Ah, lad det nu være nok, hvis De vil have et Ord meer af mig i Aften. (vender sig om til Silky) Jeg hader Smiger.

Silky. Ah, Hr. Sulky, De er vred.

Sulky. Dette unge Menneskes uforstandige Ædelmodighed understøttede Dem i Deres Modgangsdage, og for at lønne Deres Befrier vendte De Braaden imod ham, som Slangen.

Silky. O! De er vred.

Sulky. Ja, og i min Vrede skal jeg sætte Deres Nederdrægtighed i sit sande Lys. Hyklerie, Falskhed og Bedragerie ere Deres Fortrolige; for at skjule Deres Gjerrighed fik De Folk til at troe, at denne Herre havde været Aarsag i, at Arrestordrene bleve udstædte, og at han havde gjort den lumpne Handling, som De nu staaer beskjemmet for. Men Creditorerne skal faae deres fulde Fordring.

Dornton. Det er billigt — Hør efter det værdige Hædersmand! og vær ærlig til Huusbehov, hvis De kan; saa vil alleting strax blive jevnet, og jeg haaber til alle Vedkommendes Tilfredshed.

Kjöbenhavn 1828.

Udgivet af Ferdinand Printzlau.

Trykt hos Directeur Jens Hostrup Schultz, Kongelig og Universitets-Bogtrykker.

113_i